

Звіт

про гірський туристичний
спортивний похід **I категорії** складності **Аладагларом,**
Туреччина
Що був здійснений з **29.04 по 08.05 2018 р.**

Маршрутна книжка № 8/2018

Керівник групи: Лисенко Едуард
Адреса керівника: Київ, тел **0677225835**, **lysenkoer@gmail.com**

Маршрутно-кваліфікаційна комісія т/к Глобус розглянула звіт і вважає, що похід може бути зарахований усім учасникам та керівникові як похід **I категорії** складності

Звіт використовувати в бібліотеці т.к. «Глобус» на сайті <http://tkg.org.ua/>

Зміст

1. Довідкові дані про туристський спортивний похід	2
1.1. Параметри походу	2
1.2. Докладна нитка маршруту	2
1.3. Дані про досвід учасників	2
2. Організація туристського спортивного походу	3
2.1. Загальна ідея походу	3
2.2. Логістика	3
2.3. Аварійні виходи з маршруту та його запасні варіанти	4
2.4. Зміни маршруту та їх причини	4
2.5. Інформація про проходження маршруту кожним учасником	4
3. Графік руху та технічний опис проходження маршруту	5
3.1. Графік руху	5
3.2. Схема висотного профілю маршруту	9
3.3. Опис проходження маршруту	10
День 1. Добирання до старту. Постріли та ховрашки	10
День 2. Пер. Дивне плато(1А, 2155)	13
День 3. Вздовж р.Аксу	23
День 4. Обхід каньйонів до підйому в ур.Акчай	28
День 5. Пер. Кючюк-Демірказик(1А, 3090) та півмарафон до заброски	36
День 6. Пер. Езневіт, дол. Емлі та козли	48
День 7. Пер. Мангірчі (1А, 3160). Перший день Мангірчі	52
День 8. Другий день Мангірчі та два зайці	61
День 9. Третій день Мангірчі та краб	68
День 10 Спуск в с.Єлатан та море	71
Після походу(День 10-15). Море. Каппадокія. Анкара	71
4. Схема маршруту походу	83
5 . Використана література	84
Додаток 1. Фінанси	84
Додаток 2. Суспільне спорядження	85
Додаток 3. Особисте спорядження	86
Додаток 4. Зв'язок	87
Додаток 5. «Заброска» в Демірказику (37.858169N, 35.096984E)	88
Додаток 6. Контрольна записка т/к Романтик	88

1. Довідкові дані про туристський спортивний похід

1.1. Параметри походу

Вид туризму	Категорія складності	Довжина маршруту, км	Тривалість		Термін проведення
			Загальна	Ходових днів	
гірський	I	108	10 днів	10 днів	29.04-08.05 2018 р

1.2. Докладна нитка маршруту

м. Яхьяли – р. Кюш – пер. Гевенолугу (н/к, 2190) – ур. Гевенолугу – **пер. Дивне плато (1А, 2155)** – р. Аксу – обхід каньйонів – ур. Акчай – **пер. Кючюк-Демірказик (1А, 3090)** – р. Еджеміш – с. Пікарбаши – с. Демірказик – р. Ялак – пер. Езневіт (н/к, 2500) – дол.Емлі – дол. Кючюк Мангірчі – **пер. Мангірчі (1А, 3160)** – ур.Чильолугу – пер. Єлатан (н/к, 2085) – с.Єлатан

1.3. Дані про досвід учасників

Фото	ПІБ	Дата народження	Обов'язки	Досвід
	Лисенко Едуард Русланович	25.04.1992	керівник	2 ГУ, 1ПУ, н/кПК
	Буднік Олексій Віталійович	10.07.1992	ремонтник, хронометрист, художній літописець	н/к зима
	Бабич Катерина Григорівна	02.11.1984	медик, фотограф	3ГУ

	Петренко Ніна Анатоліївна	26.12.1985	завхарч	1ЛУ, 1ПУ
	Лисовенко Вікторія Олександрівна	14.06.1989	логіст, страховка, культ. програма	н/к зима
	Алабут Орина Геннадіївна	07.07.1997	завспор	н/к зима
	Топорівський Богдан Петрович	30.01.1992	фінанси, зв'язок	н/к зима
	Довбня Юлія Олександрівна	12.11.1993	розмовник, відеооператор	н/к зима

2. Організація туристського спортивного походу

2.1. Загальна ідея походу

Пройти маршрут першої категорії складності. Набути навичок пересуванням по різних формах рельєфу. Побачити нову країну. Отримати від цього всього задоволення. Пройти 3тю 1-ку в цьому районі (перевали до 1А включно).

2.2. Логістика

Переліт МАУ з м. Київ до м. Анкари, автобус від аеропорту до автовокзалу, трансфер м.Анкара(04:00) - с. Демірказик(09:30, 370км, залишили заброску, 37.858169N, 35.096984E) - м. Яхьяли - р.Ялак (11:15, 510км, 37.970918N,

35.351198E). Далі на 5ий день походу спуск в с. Пікарбаши(18:30) та 3км трансферу до с.Демірказик(19:00), забрали заброску(19:30), трансфер 5 км +370м висоти трактором до дж. Сулукупінар(19:55, м.н., 37.826535N, 35.114359E). На 10ий день походу спуск на трасу поруч з с.Єлатан, трансфер до моря до м.Караташ. На наступний день автобусом м.Караташ - м. Адана, в м. Адана маршрутка до автовокзалу, автобусом м. Адана - м. Кайсері - м.Гореме(Каппадокія). В Каппадокії зупинились в хостелі на два дні, на перший переміщувались орендованими велосипедами, на другий день їздили маршрутками по найближчим містам Каппадокії. Нічний автобус Гореме - Анкара, рюкзаки здали в камери схову на автовокзалі. День гуляли по Анкарі. По Анкарі пішки та на метро. Ввечері з автовокзалу до аеропорту доїхали на автобусі. Поспали до ранку(3-4години) в аеропорту та зранку рейсом МАУ з затримкою в декілька годин були у Києві.

Номери перевізників втрачені разом з блокнотом в с.Буки.

2.3. Аварійні виходи з маршруту та його запасні варіанти

- через пер. Аксу(н/к), пер. Сармихмутгелю(1А) - пер. Вузловий(н/к) - пер. Восторг(1А);
- с. Єлатан, с. Пікарбаши, с. Демірказик;
- ур. Чильолугу - вдсп. Капузбаши;
- обхід каньйону “77 бродів” по дорозі.

2.4. Зміни маршруту та їх причини

- на 2ий день спустились стежкою вздовж річки, а не в обхід по дорозі, отримали нові дані вже в поході щодо можливості спуску;
- відмовились від проходження каньйону “77 бродів” та подальшого маршруту через погодні умови(дощі);
- спустились по запасному варіанту в с. Єлатан і достроково закінчили похід, через погодні умови.

2.5. Інформація про проходження маршруту кожним учасником

Всі учасники пройшли маршрут в повному обсязі.

3. Графік руху та технічний опис проходження маршруту

3.1. Графік руху

Дата походу	№	Назва ділянки	Час проходження	Відстань без ГК та перепад висот	Метеоумови	Опис ділянки	Примітки
29.04	1.1	Дорога від м.Яхьяли – р. Кюш – пер. Гевенолугу – м.н.	11:28-11:34 13:05-13:10 13:30-14:20 14:40-15:25 15:41-16:15	4,0 +450 -140	сонячно, спекотно	Брід. Підйом по схилу до виходу на дорогу. Рух по ґрунтовій дорозі.	Ночівля біля річки на галявині
	1.2	в. 2195	18:30-18:50 19:08-19:22	1,2 +120 -120	хмарно	Ґрунт з розсипами каміння, в кінці середня осип 90м 20°	Чудовий огляд на 360°, гарно
День 1		1765-2195-2075	2 год, 54 хв.	5,2 км +570 м -260м			
30.04	2.1	Спуск вздовж річки – ур. Гевенолугу – підйомний кулуар пер. Дивне плато(1А)	7:45-8:20 8:40-8:57 9:02-9:42	3,3 +20 -227	сонячно, спекотно	Спуск на плато урочища по стежці, що губиться перед водоспадиком, далі по ґрунту на Пд-Сх до входу у перевальний кулуар Дивного плато.	
	2.2	пер. 2000(н/к) – пер. Дивне Плато(1А)	10:00-10:42 10:52-11:32 11:50-12:15	3,0 +329 -40	хмарно, душно	Через дно потічкового мініканьйону. Підйом по ґрунту з розсипами каміння на н/к. Вихід траверсом правого орогр. борту в підйомний кулуар пер. Дивного плато. Перед сідловиною широкі рівні зелені галявини, на яких місцями є стежка.	
	2.3	спуск з перевалу до кошів	12:40-13:10 14:58-15:30 16:50-17:30 17:45-18:04 18:15-18:35	3,8 +35 -540	після обіду сильний дощ 1год	Дрібна осип. Ґрунтова дорога. Перехід річки по камінню. Середня осип. Стежка. Дуже дрібна осип. Дім пастухів. Перехід по містку на правий орограф. берег р. Аксу. Галявина.	обід, відсидка під тентом, кош, розвідка броду
День 2		2075-2155-1640	5 год, 42хв	10,1 км +384 м -807 м			
01.05	3.1	Вгору вздовж р. Аксу до початку каньйону	7:10-7:25 7:52-7:57 8:50-9:30 9:50-10:35 11:10-11:56 12:14-12:20 14:35-15:22 15:37-15:52 16:15-16:37 16:53-17:11	8,9 +570 -0	сонячно до обіду, дощ в обід 1.5год, хмарно, ввечері дощ з грозою	Стежка. Брід вздовж прижиму. Брід стінкою по двоє по нерівному дну на лівий орогр. берег. Ліземо через хащі. Стежка. Брід на правий орогр. берег. Стежка. Місток на лівий орогр. берег. Стежка. Ґрунтова дорога. Місток на правий орографічний берег.	Обід під тентом під дощем

						Стежка. Розширення долини, дрібна осип. Переправа по валунам.Стежка.	
День 3		1640-2310	4 год, 25 хв	8,9 км +570 -193			
02.05	4.1	Обхід каньйонів. Від висоти 2310 до 2570	6:30-7:15 7:52-8:05 8:25-8:30 8:40-9:18 9:40-10:00 14:35-15:15 15:35-16:00 16:23-16:30	3,1 +448 -133	сонячно до обіду, в обід дощ 3год, ввечері моросящий дощ	Зруйнований ґрунт з живим камінням 100м 20 ⁰ , ґрунт з розсипами каміння, зруйновані скелі + дрібна осип, 2 броди, фрагменти тропи, перехід ріки по камінню, на підйом 100м сніжник 10 ⁰ + зруйновані скелі 20 ⁰ , вгору дуже дрібна осип 100м 25 ⁰ - 30 ⁰ , вниз дрібна осип 200м 10 ⁰ -15 ⁰ , траверс сніжником 70м 5 ⁰ -10 ⁰ .	відсидка під тентом 3години, розвідка 2 години
День 4		2310-2620	3 год, 3хв	3,1 км +448 -133			
03.05	5.1	Підйом у ур.Акчай – сідловина пер. Демірказик(1А)	5:45-6:10 6:29-7:10 7:30-7:39 7:53-8:01 8:20-8:55 9:20-9:36 9:40-10:26	6,4 +465 -0	сонячно, через сніг нереальна спека	фірновий схил 300м 5 ⁰ -15 ⁰ , сніг	
	5.2	спуск з перевалу	11:05-11:45 12:30-13:10 13:25-13:35	2,7 +0 -345	хмарно, вітер, короткочасний сніг та льодяний дощ 5хв	сніг, сніговий схил 140м 15 ⁰ та 180м 20 ⁰	обід
	5.3	спуск в с. Пікарбаши	14:08-14:58 15:30-16:15 16:45-16:35 16:50-18:30	11,5 +0 -1140	хмарно, ввечері ясно, тепло	ґрунтова дорога, перші пару км місцями зі снігом	перекус
	5.4	с.Пікарбаши – забирання заброски у с. Демірказик – дж. Сулукупінар		0 +0 -0	сонячно, тепло		трансфер авто + забрали заброску + трактор
День 5		2620-3085-1600-1990	7 год, 35 хв	21,1 км +465 -1485			
04.05	6.1	Підйом на пер. Езневіт	8:30-9:10 9:30-10:00 10:25-11:15 12:10-13:00 13:25-14:10	6,1 +650 -140	сонячно, спека	Ґрунтова дорога, ґрунт, стежка, 10м сніжник.	обід
	6.2	спуск	16:20-17:15 17:35-18:05	3 +0 -480	сонячно, вітер	поблизу сідловини сітка стежок на спуск, потім одна, місцями над урвищем, зрізали по мілкій осипі 1км 10 ⁰	зупинки через краєвиди та гірських козлів

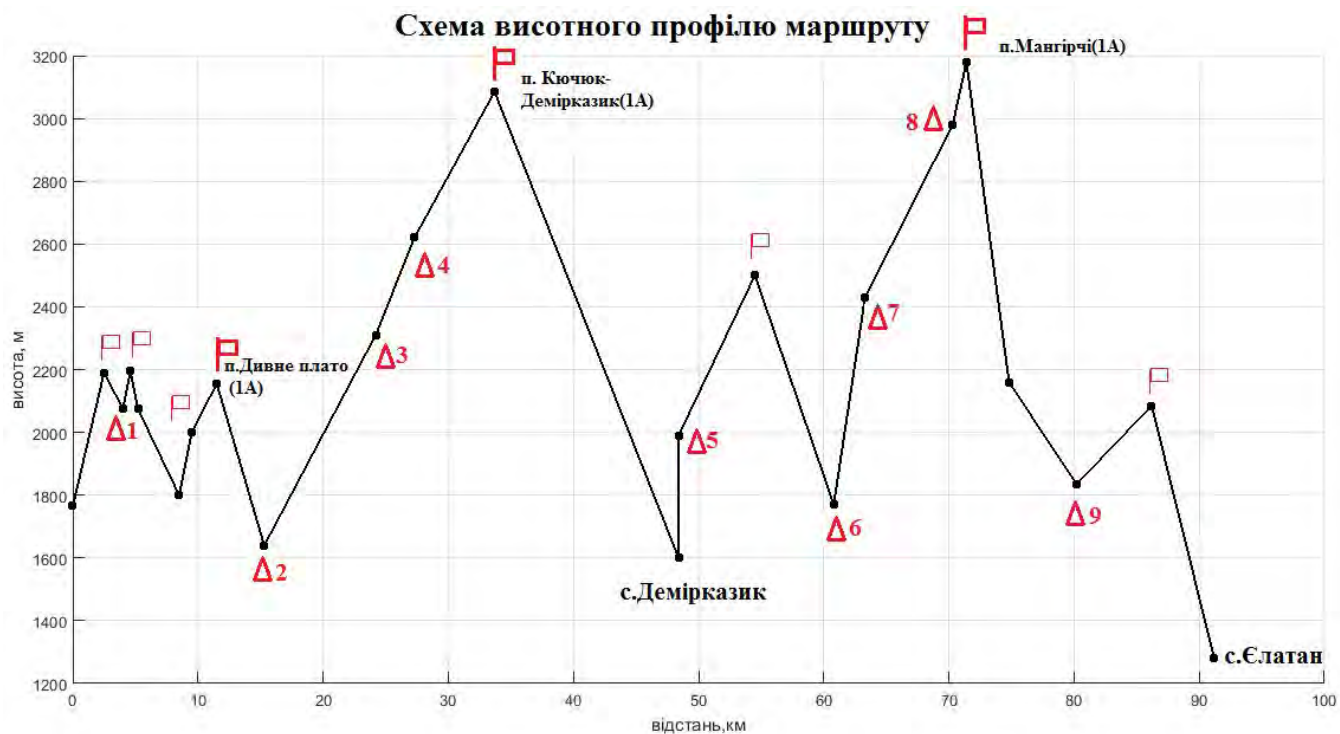
	6.3	дол. Емлі - м.н.	18:20-19:00 19:15-19:51	3,3 +0 -250	сонячно	спочатку стежка, ґрунтова дорога	живописн о
День 6		1990-2500-1770	6 год, 30 хв	12,4 км +650 -870			
05.05	7.1	дол. Кючюк-Мангірчі - вихід з нижнього скельного коридору - м.н.	7:35-8:00 8:30-8:35 8:35-9:15 9:35-10:18 15:15-16:57 17:15-18:14	2,5 км +680 -20	Хмарно, близько обіду дощ(3,5год) +град+гроз а	Стежка. Марний спуск в ущелену, лазання на сходинки 1.5м. Вихід на ту ж трупі. Середня/велика осип. до 20 ⁰ . Сніжник до 10 м. Лазання 4м. Сніжний міст до 10м. Лазання 4м. Осип різного калібру. Скельний коридор, вихід якого забитий сніжником.	Відсидка під тентом 3,5год.
День 7		1770-2430	4 год, 33 хв	2,5 км +680 -20			
06.05	8.1	м.н. – цирк пер. Мангірчі(1А)	6:30-7:15 7:35-8:27 8:59-9:39 9:54-10:34 10:56-11:50 12:20-13:15 13:30-14:02 14:20-14:55 15:45-16:20	7 км +850 -300	зранку то сонячно то зовсім хмарно, в обід вітер, дуже сильний вітер	Пологі ґрунтова-кам'яні схили. Траверс пологих сніжних схилів. Перевал через ребро. Сніжний кулуар або зруйновані скелі на правому орогр. борті. Підйом сніжним кулуаром, сніг підкисший ~250м 20 ⁰ . Вихід на плато. 3Х неприємний траверс в. 2910, до 100м розкисший сніг, 150м виходи скель та сніг в кінці. На підйомі на в. 3280 лівіше пер. Мангірчі, до 20 ⁰ , розкисший сніг з виходами дуже дрібної осипі ближче до вершини з легким обмерзанням снігу на переходах сніг-осип.	Обхід скельног о коридору . Помилко ва точка в навігатор і. Не знайшли потрібни й кулуар на підйомі в цирк. На підйомі на Мангірчі почав здувати майже ураганні й вітер. Не доходячи 70м по висоті до вершини, ,спуск до м.н.. Ночівля на висоті 2980 м.
День 8		2430-3210-2980	6 год, 18 хв	7 км +850 -300			
07.05	9.1	м.н. – сідловина пер. Мангірчі(1А)	8:26-8:46 9:00-9:46	1,1 км +200 -20	ясно, на сідловині перевалу дуже	фірн, 360м фірну 10 ⁰ -30 ⁰ , останніх 5-7м ~ 35 ⁰ на передніх зуб'ях кішок.	зняли записку т/к Романти к

					сильний вітер		
	9.2	спуск до дороги по ур. Чильогу	10:00-10:20 10:30-10:53 11:03-11:17 11:32-12:10 12:30-12:57	3,4км +0 -1020	хмари стеляться по схилу, доганяють вони й дощ	мілка осип 5 ⁰ -10 ⁰ , потім сніжник 20м, потім зруйновані скелі - дрібна осип - ґрунт з камінням - місцями стежка	
	9.3	рух в напрямку “77 бродів” – м.н.	17:35-18:48	5,4 +0 -305	після обіду затяжний холодний дощ, пару сотень метрів вище падає сніг	ґрунтова дорога	після спуску затяжний дощ, відсидка під тентом 4 години, обід, джерело
День 9		2980-3180-1835	4 год, 21 хв	9,9 км +200 -1345			
08.05	10.1	Спуск в с. Єлатан	12:01-12:19 12:21-12:40 12:55-13:44 13:54-14:40 15:00-15:28 15:28-16:05	11 км +250 -805	в обід хмарно з проясненнями, далі слабкий дощ	Ґрунтова дорога	цілу ніч і до обіду дощ, 2 години перерви, далі слабкий дощ
День 10		1835-2085-1280	3 год, 17 хв	11 км +250 -805			
		Усього	48 год, 38хв	91,2 км +5067 -6218			

В залік без ГК 91,2 - 0,6 - 0,4 = 90,2

Пройдена відстань з урахуванням ГК 90,2*1.2 = 108 км

3.2. Схема висотного профілю маршруту

3.3. Опис проходження маршруту

День 1. Добирання до старту. Пер.Гевенолугу(н/к, 2195). Постріли та ховрашки.

Пригоди наші почались в Анкарі, на автовокзалі. МАУ затримала авірейс на 2 години і ми пропустили потрібний нам автобус до м.Нігде. Нічне спілкування з представниками компаній-перевізників було важким, вони не знають англійської мови. Використовуючи жести, ручку та папір, і наш мінірозмовник.

Ми з'ясували що нема потрібного автобуса, який б вночі відвіз б до Нігде. Тоді ми спитали у тих же представників про приватних перевізників, і сторгувались(краще сказати погодились) за 300\$ за машину Анкара – Демірказик(залишали заброску) – м.Яхьяли – старт. Але гроші захотіли наперед, і ми погодились(хоча гроші наперед погана ідея), через 10хв турки знайшли водія, якому заплатили частину нашої суми, і о 4:00 ранку ми виїхали, неспавши вночі. Водій англійською не розмовляв. Перше слово яке зрозуміли і водій і ми, було, – “туз”(сіль), коли ми проїжджали соляне озеро. Далі за 5год навчилися рахувати турецькою, вивчили словосполучення “поворот наліво”, “поворот направо”, стільки-то метрів чи кілометрів.

На одній з заправок, перший турок, який розмовляв англійською сказав: “Be careful with money...Because you are tourists”.

Чим ближче було до с.Демірказик, де мали залишити заброску в Ібрагіма, тим частіше потрібно було підказувати водієві куди їхати. Ще в м.Києві ми домовились з Ібрагімом, що працює в альппансіоні в Демікарзику, залишити у нього заброску. То ж коли були поруч з с.Демірказик, – зателефонували, і о 8:30 Ібрагім вже чекав нас.

Ще 1.5 години і о 11:15 ми вже були на старті нашого довгоочікуваного маршруту поблизу р.Кюш, фото 1.1. Схема підйому на перевал, фото 1.2.

Спустившись до річки, стали на обід. Поруч відпочивали турки, які приїжджають сюди на машинах на вихідні. По траві повзала сила силенна кліщів, ну й по ногам, ми їх пострушували й пішли подалі від трави. Далі був брід в шльопанцях через р.Кюш(течія повільна, води мало, трохи вище за щиколотку). Далі піднімались по ґрунтовому схилу з виходами кам'яної породи та з колючками, які є повсюдно в Аладагларі, і які повністю відбивають бажання хапатись руками за схил. Зліва по ходу руху потічок, що впадає в річку, набрали там води. Рухались по схилу поки не перетнули впоперек першу дорогу і не вийшли на другу, що веде аж через сідловину перевалу, куди вийшли о 15:25, фото 1.3.

Поки рухались на перевал зустріли декілька піших турків та декілька мотоциклістів, що рухались вниз, яким ми казали “мераба”. Де не де на дорозі валялись гільзи, час від часу було чути постріли, а на протилежних схилах в скелі були величезні діри, швидше за все то були печери. Стояла спека. Сонце в

Аладагларі дуже активне, сонцезахисні окуляри не знімали більшу частину походу(навіть без снігу можна було попекти очі).

Далі дорога через 700м повертає наліво по ходу руху (на схід) і через 800м доводить до галявини з річкою де й стали на ночівлю о 16:15, фото 1.4. На галявині було багато ховрашок які виринали з нір то тут то там.

Після вечері для огляду шляху завтрашнього піднялись на в.2195, що 600м на Пд від стоянки, фото 1.5, з якої чудовий огляд на 360° і з якої по прямій можна потрапити до пер. Дивне плато, фото 2.1. На вершину половина групи піднялась ввечері, а решта зранку. Ввечері далеко на сході вигравали блискавки.

Фото 1.1 Група на старті

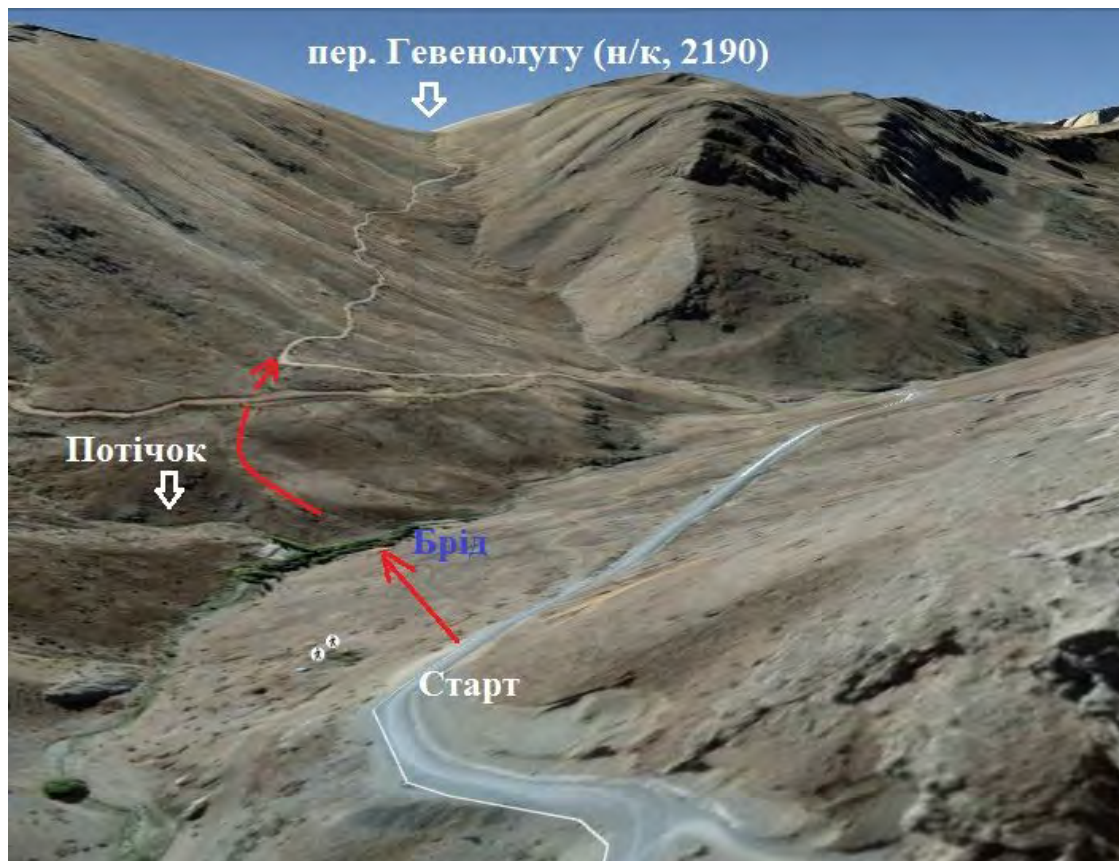

Фото 1.2 Схема підйому на перевал

Фото 1.3 Група на сідловині перевалу Гевенолугу(н/к, 2190)

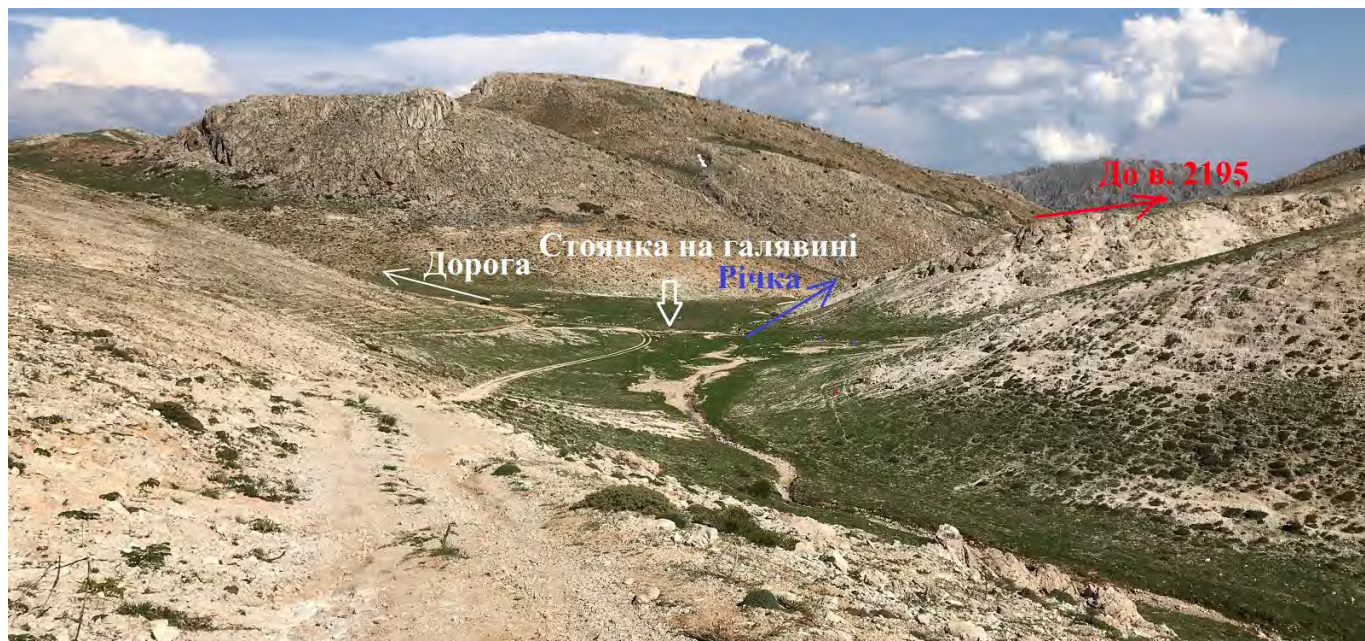

Фото 1.4 Місце стоянки

Фото 1.5 Підйом на в.2195

День 2. Пер. Дивне плато(1А, 2155)

Від галявини на Пд-Сх спускались стежною 1.5км, вздовж річки по правому орографічному берегу, перед порогами стежка почала губитись, пороги обійшли

правіше і перейшли на лівий орогр. берег, де стежка з'явилась знову. Спуск гарний і простий, але де не де видно трубу для забору води, що прокладена від витoku до самого ур. Гевенолугу. Перед виходом до урочища перейшли по камінню на правий орогр. берег, де дорогу перегородила отара в декілька сотень овець, через 1хв нас вже взяло в кільце 7-8 великих оскажених собак (ми стали в коло спиною одне до одного), які нас так тримали на відстані метрів 4-6 зо 3хвилини. Було стрьомно, особливо 2ом учасникам, що дуже бояться собак.

Після переходу річки ми почалапали навпростець по рудому ґрунту обходити схили, повертаючи поступово на Пд, і через 2км дійшли до підйомного кулуару пер. Дивне плато, який ми пропустили зі словами “о, ще якийсь перевал, давай зафоткаєм”.

Паспорт перевалу Дивне плато 1А

район	хребет, масив	які ущелини з'єднує	назва	висота (м)	координати (WGS-84)	категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Центральний тавр	Аладаглар	ур. Чильолугу – р.Аксу	Дивне плато	2155	37.922607N 35.341617E	1А	-	-

1. Загальний час проходження **3:48** (від входу в підйомний кулуар черрез пер.2000 до р.Аксу)
2. Затрачено часу на підйом: **1:49**, перепад висот **+329м -40м**.
3. Затрачено часу на спуск: **1:59**, перепад висот **-540м +10м**.
4. Рухались з самостраховкою: **0:00**, з одночасною страховкою: **0:00**.
5. Рухались з попереминою страховкою: **0:00**, з перильною страховкою: **0:00**.
6. Організовано пунктів страховки: **0**.

7. Характеристики ключової частини підйому та спуску по ділянкам:

ділянка шляху (від - до)	загальний час проходження (год:хв)	довжина (м)	крутизна (град.)	пер-еп ад висоти (м)	характер рельєфу	характеристика руху з страховкою (протяжність, м; крутизна, град; час, год:хв)				кількість організованих пунктів страховки
						самоострат-ховкою	одночас-ною	попере-м інною	периль-ною	
початок підйомного кулуару – сідловина пер.2000	0:42	1500	до 10	+130	грунт, грунт з виходами і каміння	-	-	-	-	-
сідловина пер.2000 – сідловина пер. Дивне плато	1:05	1500	до 10	+329 -40	грунт з виходами і каміння	-	-	-	-	-
сідловина пер. Дивне плато – р.Аксу	1:59	3800	до 15	-540 +10	грунт з виходами і каміння, дорога, стежка, дрібна осип	-	-	-	-	-

8. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:

- індивідуальне: **каска(1шт), трекпаліці(пара).**

9. Рекомендовані місця для ночівлі: перед підйомом галявина поблизу в.2195, на спуску галявина поблизу річки в 500м від сідловини, рівна галявина вище по схилу після кошів пастухів, після переходу річки.

10. Перевал пройдено: **30.04.2018.**

11. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: **ясно, спека, хмарно, дощ 1год.**

12. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки.

На спуску рух в касках.

13. Потенційна небезпека та засоби безпеки.

Основна небезпека – схід каменю. Уникати зруйнованих ґрунтових схилів з осипами.

14. Керівник походу **Лисенко Едуард Русланович.**

15. Маршрутна книжка № **8/2018**, МКК 126-04-30302000 Секція спортивного туризму клубу «Глобус» при НТУУ «КПШ», м. Київ

Опис проходження перевалу

По ур. Чильолугу дійшли до підйомного кулуару і пропустили його зі словами «О, ще якийсь перевал, давай зафоткаємо». По червоному ґрунту дійшли до потічкового мініканьйончику, пройшли його та зрозуміли, що пропустили підйомний кулуар. Подивились фото підйомного кулуару і побачили, що можна перевалити через відріг хребта і потрапити у підйомний кулуар, щоб не вертатись тією самою дорогою. Після мініканьйону пройшли 300м, та повернули на Пн, та почали пологий 300м підйом на пер.2000(н/к). Сідловина широка, фото 2.5. Взявши 15м на Сх почали спуск, тобто перехід траверсом у підйомний кулуар з мінімальною втратою висоти, фото 2.6. Далі пологим кулуаром(фото 2.4) аж до сідловини пер. Дивне плато, де ближче до сідловини широкі рівні зелені галявини, на яких місцями є стежка.

Схема підйому на фото 2.3, червоним шлях групи, помаранчевим оптимальний шлях, салатовим можливий шлях (треба перевірити). На сідловині були о 12:15(фото 2.8).

З сідловини спуск на $3 \times 100\text{м}$ до 10^0 по дрібній осипі, до виходу на дорогу(фото 2.9). Далі дорогою на Пд. Через 300м дорога завертає на Зх і перетинає річку, поблизу річки рівна галявина. Далі дорога серпантинном спускається до річки, на фото 1.10. з середини серпантину показано, що дорога закінчується переходить в осип та переходить у стежку на лівому орографічному березу(фото 2.11). Саме на цій ділянці нас застав дощ, який ми перечікували 1год під тентом. На ділянці серпантину на схилах зруйнований ґрунт з неприємно висячим камінням. Через якийсь час ділянка дороги, що йде серпантинном може виявитись зруйнованою.

Стежка доходить до схилу з якого видно коші пастухів, далі по дуже дрібній сипусі спуск до містка через р.Аксу(фото 2.12), що проходить через коші. При підході до кошів нас зустріли собаки й провели до кошів, де турки пригостили айраном, сказали де тут можна заночувати, та показали як можна дійти в ур. Акчай та до с.Демірказик, і мабуть по аноракам вони дізнались, що ми з України. Але ми якраз і прямували в ур. Акчай, але вздовж р.Аксу. В Києві виявилось, що з супутника видно тропу, яка йде від кошів до ур. Акчай, але на метрів 400 по висоті вище за р. Аксу(зі сторони правого орографічного берегу).Але швидше за все ця тропа каменебезпечна та до літа закрита снігом у верхів'ях. Прохідність цієї тропи зручно перевірити при русі від ур.Акчай до цих кошів.

Після містка, вище по схилу стали на ночівлю та провели розвідку броду вище по течії р.Аксу.

Фото 2.1 Фото з в.2195

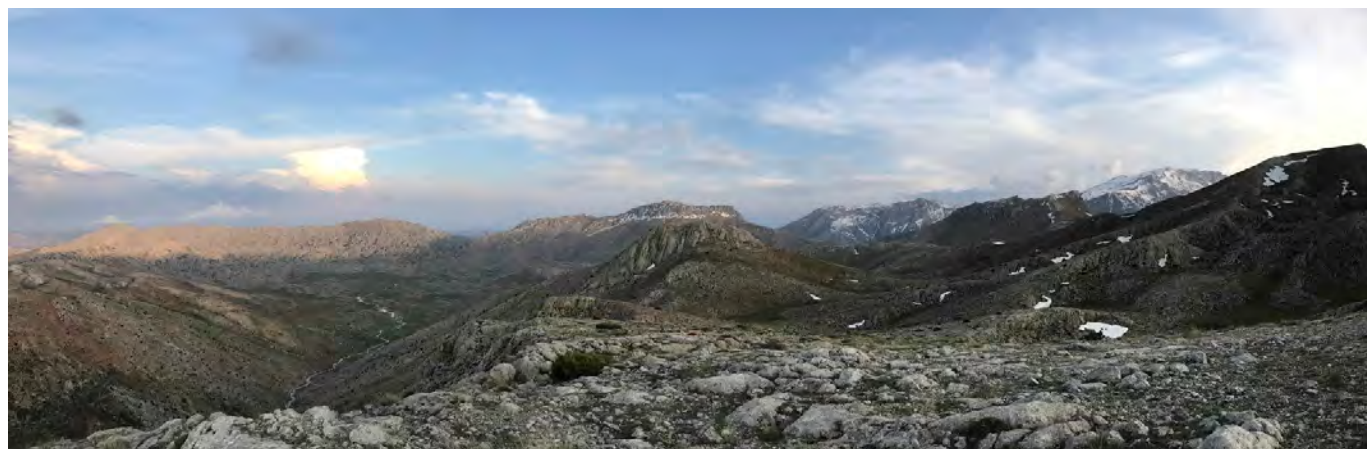

Фото 2.2 Панорама з в.2195

Фото 2.3 Схема підйому на перевал

Фото 2.4 Підйомний кулуар. Фото з пер. 2000

Фото 2.5. На сідловині пер.2000

Фото 2.6. Спуск з пер.2000

Фото 2.7. Вид назад

Фото 2.8. На сідловині пер. Дивне плато

Фото 2.9. Вид на спуск з сідловини

Фото 2.10. Перехід з дороги на тропу

Фото 2.11. Вихід на тропу

Фото 2.12 Перехід р. Аксу

День 3. Вздож р.Аксу

Ночували на схилі, протилежному кошам (ф.3.1, 37.906733N, 35.330647E). В 500м від кошів вперлись у прижим, пройшли по воді 15м до галявинки(ф. 3.2) та стінкою по двоє перебродили на лівий орографічний берег. Дно річки нерівне, по центру жолоб, де глибина і швидкість води набагато більша, плюс метрів 50 нижче по течії є невеличкі пороги. Тому бродили довелось бродити вузькому місці (ф 3.3).

Далі пройшли 150м, де ріка розливається і можна перебродити до прижиму і далі метрів 50 вздовж прижиму, але в кінці прижиму ріка звужується, і вихід на берег може бути проблематичним(так проходив Лебедев у 2015р). Тому після розвідки ми пролізли 100м хашів(ф 3.4), по лівому орографічному берегу, та ще через 400м дійшли до місця впадіння притоки р. Аксу, яка разом з р.Аксу утворює “рогатку” на якій ми побачили огорожу та якісь літні будівлі.

У місці “рогатки” річка розливається, тому ми там по щиколотку перебродили на правий орографічний берег. Далі йшли тропою 600м, яка закінчилась містком (який місцеві прибирають, коли тут не живуть), перейшли на лівий орографічний берег, де були дерев’яні будівлі з турками. Далі тропа перейшла в дорогу (ф 3.5), вздовж якої місцями стояли вулики. Пройшовши поворот до пер. Аксу(н/к)(ф 3.6), рухались 600м до закінчення дороги, де стали на обід й паралельно перечікували під тентом дощ. Тент натягнули на дерев’яний каркас(тут літом хазяйнують місцеві). Поруч лежав місток, збитий з дошок. Ми поклали його через річку та перейшли на лівий орографічний берег.

Далі по тропі через 1300м дійшли до розширення дна ущелини, там дуже гарно, є дерева, вода ховається під землею (ф 3.7). Пройшовши трохи далі, помітили, як лисиця в 150м попереду перебігає нам дорогу і повільно тікає, часто обертаючись на нас.

Через 1км після розширення ущелини переправились по валунам(ф 3.8) на лівий орографічний берег. Потім по стежці дійшли до місця ночівлі на галявині, де вона обривається зруйнованими ґрунтовими схилами з живим камінням. Воду краще набрати біля переправи, бо спуск від м.н. до річки дуже неприємний. Також місце для шатра/палаток потрібно уважно вибирати, щоб не потрапити під падаючий камінь.

З місця ночівлі гарні краєвиди. Починало темніти, тоді дощ нас швидко загнав в шатер, де ми розпивали гарячий чай з сушеним апельсином, повчилились робити масаж плеч, хтось попідшивав стропу кріплення кішок, й полягали спати.

Фото 3.1 Місце ночівлі після спуску з пер. Дивне плато

Фото 3.2 Підхід до місця броду

Фото 3.5 Йдемо по дорозі. Під засніженими схилами попереду,- місце стоянки

Фото 3.6 Спуск з дороги до річки. Обід. Дош. Переправа по вкляденому містку. Вихід на тропу. Видно дорогу до пер. Аксу(н/к) що виводить до траси (фіолетовим)

Фото 3.7 Розширення долини

Фото 3.8 Переправа з видом на місце ночівлі

Фото 3.9 Місце ночівлі. Місце обривання тропи. Неприємні схили правіше, які ми обійшли наступного дня

День 4. Обхід каньйонів до підйому в ур.Акчай

З місця ночівлі (37.883552N, 35.255539E) (ф 3.9 та 4.1) пройшли 150м та піднялись 70 метрів 20° схилом з с/с льодорубом, щільною групою (ф 4.2). Обрали саме цю ділянку через відсутність нависаючих валунів. Грунт на схилі дуже сипучий, нога їде, тож піднімались на три такти. Кожен камінець, якого торкались на ґрунті, починав котитись, доводилось їх оминати, або по черзі притримувати ногами.

Після підйому на лівий орографічний борт каньйону, підійшли до його краю(місцями є стежка)(ф 4.3), лівий борт впирається в скелю, перед якою можна спуститись до річки. Річку перебродили в шльопанцях раз, потім через декілька

хвилин ще раз. Варто зауважити, що у 2015р Лебедев пройшов цей каньйон по дну, оскільки він був забитий сніжником. У 2018р в травні він був вільний від снігу.

Далі по тропі дійшли до місця, де видно початок другого каньйону та тропу, яка йде по правому орографічному берегу, 50м вище по висоті від річки.

Спустившись до річки, перейшли по камінню на правий орографічний берег, де насправді і починає набирати висоту тропа. Тропу не помітили, бо вона майже вся була закрита сніжником (ф 4.4, синім позначено сніжник). До того ж знизу було не зрозуміло, де саме вона проходить. Ми знали що вона десь має бути, але на якій висоті - не зрозуміло(тоді керівник пожалкував, що не взяв з собою супутниковий знімок даної ділянки).

В 2015р. в травні другий каньйон був забитий снігом, і група Лебедева майже весь пройшла по дну, проте в кінці їм довелось по сніжнику вилізти з нього, щоб обійти ненадійну ділянку.

Варіант йти по дну каньйону в брід ми відкинули одразу. Відправили двох людей на розвідку на лівий орографічний берег і зрозуміли, що по ньому нам не пройти, але зробили декілька фото (ф 4.5). Потім дві людини з контрольним часом в 1год з с/с льодорубами вийшли на розвідку по правому орографічному борту. За 30хв вийшли до місця, де проглядається ділянка 3 на ф. 4.4 та сніжники, по яким в 2015р. група Лебедева вилізла з каньйону і траверсом по сніжнику вийшли до кінця каньйону. Розвідники зрозумівши це, швидко вертались назад, щоб вкlastись в контрольний час, та оскільки мав початись дощ(нижче по ущелині розігралась блискавка). Спуск до групи здійснили з с/с льодорубом по шляху підйому. Як тільки спустились, одразу почався дощ. На щастя група вже до приходу розвідки розтягнула тент, під яким ми мерзли 3 години, перечікуючи дощ, що то посилювався то послаблявся.

Як тільки припинився дощ, одразу почали підйом з с/с льодорубом по 100м 20° схилу, спочатку по сніжнику, а потім зруйнованими скелями до виходу на тропу(ф 4.6 та 4.7). Перед виходом, скельна полиця. Далі йшли 200м тропою, яку перегородив в місці скель сніжник(ф 4.8), що круто падав в каньйон. Вирішили його обійти. Почали підйом “пробуксовка” 100м 20-25°, з с/с льодорубом, по дрібній сипусі, на 3 такти. Обійшли сніжник і почали 10-15° спуск по дрібній сипусі до тропи(ф 4.9). Оскільки тропу перегородив другий сніжник(ф 4.10), то спустились до краю борту каньйону, вздовж сніжника (ф 4.11). Потім почали траверс (ф 4.12) вздовж борту каньйону, 5-10° сніжником, з с/с льодорубом(ділянка 4 на ф. 4.4).

Вийшли з каньйону і через 350м повернули на пд-сх, й вздовж потічка вийшли до м.н. (ф 4.13, 37.864230N, 35.243850E).

Фото 4.1 Вийшли з місця ночівлі.

Фото 4.2 Підйом по схилу на три такти з с/с льодорубом. Вид з м.н.

Фото 4.3 Підійшли до краю борту каньйону і йдемо вздовж, до місця спуску

Фото 4.4 Схема проходження другого каньйону

Фото 4.5 Другий каньйон

Фото 4.6 Підйом з с/с льодорубом, 100м 20°, сніжник + зруйновані скелі, до виходу на тропу. Ділянка1 на ф. 4.4

Фото 4.7 Група перед виходом на скельну полицку. Ділянка1 на ф. 4.4.

Фото 4.8 Сніжник 30-70°(сніг щільний), що перекрив тропу, і що круто спускається в каньйон. Ділянка2 на ф. 4.4. Далі йшли наліво(орогр) по мілкій осипі, 100м 20-25° ,з с/с льодорубом, на 3 такти.

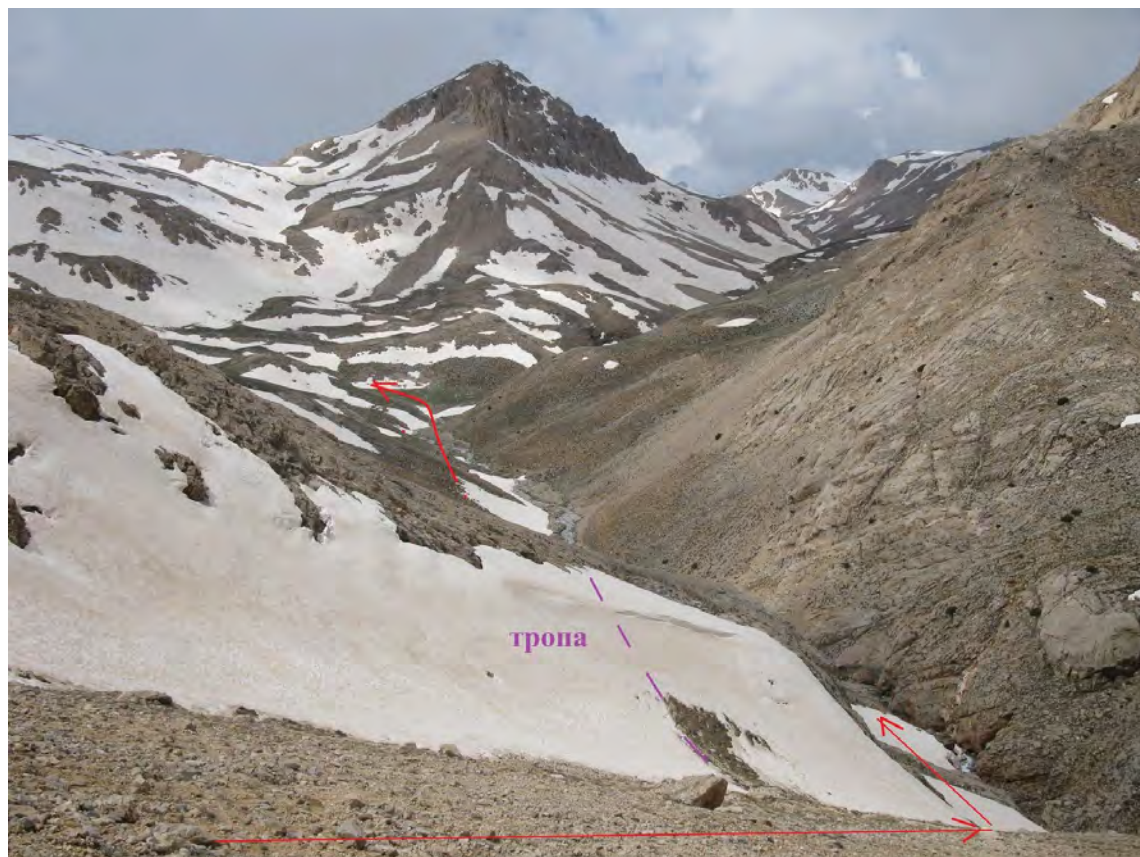

Фото 4.9 Після обходу першого сніжника, спуск до краю борту каньйону й траверс сніжника з с/с. Ділянка3 на ф. 4.4.

Фото 4.10 Метрів 150 вище обійшли перший сніжник. Видно, що вгору можна піднятись, зеленим на ф.4.4

Фото 4.11 Спуск до краю борту каньйону, вздовж сніжника.. Ділянка3 на ф.4.4.

Фото 4.12 70м траверс сніжником 5-10°, з с/с льодорубом (бо можна з'їхати через 50м в каньйон)

Фото 4.13 Вид на місце стоянки та підйом в ур. Акчай. Сkelю, що попереду, видно з попереднього м.н.. Хороший орієнтир початку підйому в ур. Акчай.

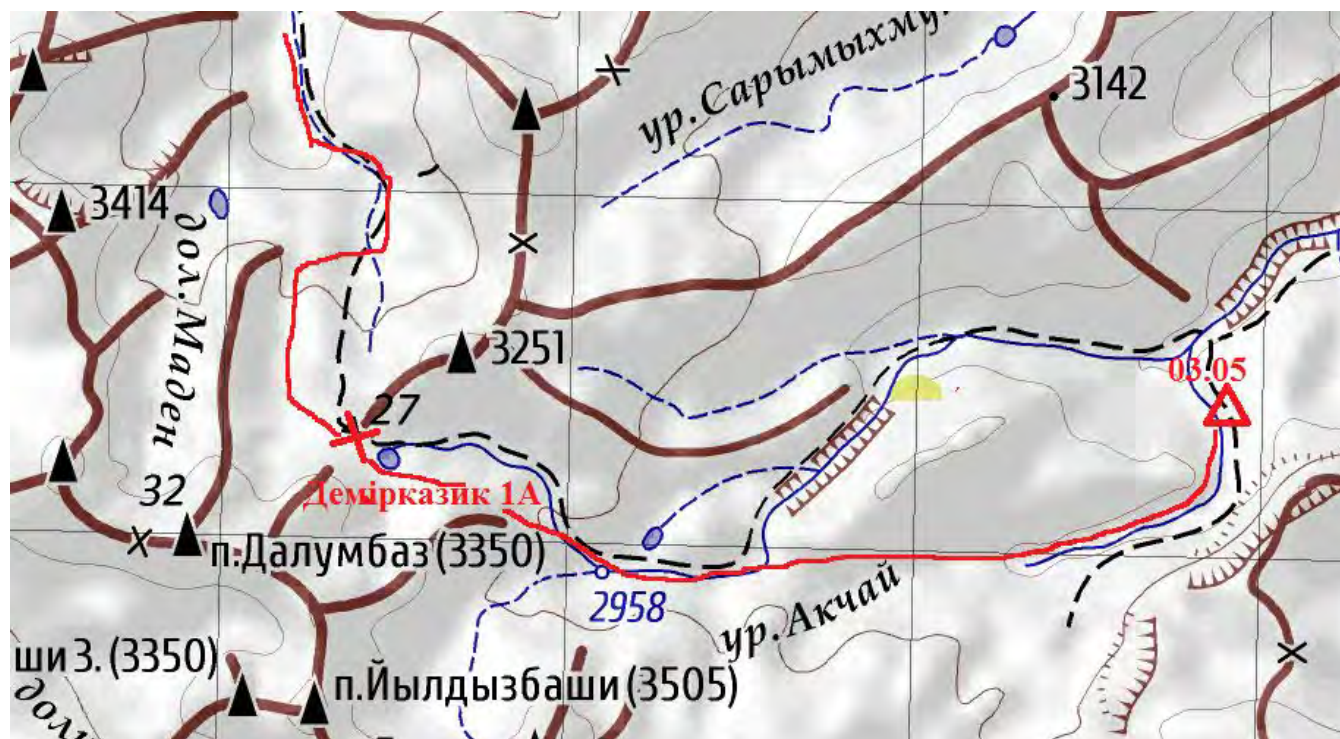
З супутника видно, що після підйому кулуаром до скель попереду, що наліво (пн-сх) йде стежка верхів'ями понад урвищами аж до кошів перед каньйоном Тахтаджик. Турки в кошах казали, що так можна потрапити в ур. Акчай. Також на цю тропу імовірно ще можна вийти вгору по схилу від ділянки 2 на ф. 4.4 + ф.4.10 до озера, яке видно з супутника та яке відмічене на карті-схемі. Варто зауважити, що швидше за все ця тропа камнебезпечна, та в травні закрита сніжником, в деяких місцях може бути зруйнована. Тому спершу потрібно розвідати в якому вона в стані. Це зручно робити, якщо йти від ур. Акчай до каньйону Тахтаджик, бо в цьому випадку не так далеко вертатись при неможливості пройти тропою.

День 5. перевал Кючюк-Демірказик(3090,1А) та півмарафон до заброски

Паспорт перевалу Кючюк-Демірказик 1А

район	хребет, масив	які ущелини з'єднує	назва	висота (м)	координати (WGS-84)	категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Центральний тавр	Аладаглар	притоку р.Аксу – р. Еджеміш	Кючюк-Демірказик	3090	37.863021N 35.188638E	1А	-	-

1. Загальний час проходження **4:08** (від м.н. до виходу на дорогу в долину р.Еджеміш)
2. Затрачено часу на підйом: **3:00**, перепад висот **+465м**.
3. Затрачено часу на спуск: **1:08**, перепад висот **-337м**.
4. Рухались з самостраховкою: **0:28**, з одночасною страховкою: **0:00**.
5. Рухались з попеременною страховкою: **0:00**, з перильною страховкою: **0:00**.
6. Організовано пунктів страховки: **0**.

7. Характеристики ключової частини підйому та спуску по ділянкам:

ділянка шляху (від - до)	загальний час проходження (год:хв)	довжина (м)	крутизна (град.)	перепад висоти (м)	характер рельєфу	характеристика руху з страховкою (протяжність, м; крутизна, град; час, год:хв)				кількість організованих пунктів страховки
						самостраховкою	одночасною	поперемінною	перильною	
м.н. – підйом по правому (на Пд-Сх) орографічному у притоку р. Аксу	0:25	600	до 15	+160	фірн	0:15	-	-	-	-
від підйому в ур.Акчай до сідловини вздовж потічка під снігом	2:35	5800	до 5	+305	сніг, місцями виходи ґрунту та осипу	0:03	-	-	-	-
сідловина – кулуар до озера під снігом	0:40	1600	до 5	-121	сніг	-	-	-	-	-

спуск на Сх вздовж потічка до виположення	0:08	270	до 15	-66	розкисш ий сніг, виходи грунту з камінням	0:05	-	-	-	-
спуск на Пн до виположення	0:05	150	20	-60	розкисш ий сніг	0:05	-	-	-	-
спуск кулуаром на Пн-Зх до виположення, потім поворот на Пн та до виходу на дорогу	0:15	700	До 10	-90	розкисш ий сніг	-	-	-	-	-

8. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:

- індивідуальне: **каска(1шт), льодоруб(1шт), кішки(1пара), трекпалиці(пара), бажано снігоступи.**

9. Рекомендовані місця для ночівлі: перед підйомом в ур. Акчай, поблизу проталини навпроти п.3512., в долині р.Еджеміш.

10. Перевал пройдено: **03.05.2018.**

11. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: **спека, потім хмарно, холодно, легенький сніг й вітер на сідловині, льодяний дощ 5хв на спуску, за гребнем зі сторони с.Демірказик чорне небо і стіна дощу, але через хребет не перевалило.**

12. Необхідні додаткові умови до організації руху і страхівки.

На спусках/підйомах рух в касках, зранку в кішках, на пологих ділянках вдень бажано мати снігоступи. У нас було мало снігу, й рано вийшли, тому снігоступи не знадобились.

13. Потенційна небезпека та засоби безпеки.

Основна небезпека – вихід на стрімкий схил на спуску й зрив, гірська хвороба. Висота 3100м + сильний вітер + втома ведуть до проявів гірської хвороби. У нашої групи були легкі прояви гірської хвороби що зникли одразу після початку спуску(зник сильний вітер), по звітах інших груп, - у деяких групах теж спостерігались прояви гірської хвороби при проходженні перевалів вище 3000 в даному районі. Засоби безпеки: планування і акліматизація.

14. Керівник походу **Лисенко Едуард Русланович.**

15. Маршрутна книжка № **8/2018**, МКК 126-04-30302000 Секція спортивного туризму клубу «Глобус» при НТУУ «КПІ», м. Київ

Опис проходження перевалу

Від м.н., по фірну, в кішках, з с/с льодорубом, піднялись в ур.Акчай (ф 5.4, 5.5), далі жолобом зі снігом (фото 5.8), до сходження розвилки (фото 5.2, салатого та червоного), потім вздовж русла потічка, що тече під снігом до проталини (ф 5.8). Далі між горбів (фото 5.9), до впадини (озеро під снігом), на Пн-Сх якої сідловина перевалу, яку важко вгадати через малий перепад висот.

В якості сідловини вибрали дрібну осип, вільну від снігу. Через втому, сильний вітер та висоту в деяких учасників проявлялась гірська хвороба(швидше за все). На фото 5.10 група на перевалі. Після початку спуску і зникнення вітру учасникам стало добре.

Спуск здійснювали на Пн-Зх від сідловини, поступово вирівнюючи шлях на Пн (ф 5.11), поки не дійшли до величезної ями з водою під снігом (ф 5.12). Провели розвідку і виявили, що на Пн схили занадто стрімкі. Пройшли метрів 100-150 на Сх і почали спуск вздовж русла потічка, по розкисшому снігу з виходами каміння, з с/с льодорубом та в кішках(ф 5.13), бо сніговий покрив місцями тонкий. Вийшли на виположення, пройшли 100м повертаючи на північ, та здійснили спуск по розкисшому снігу, 150м 20°, з с/с льодорубом (ф 5.14). Далі повернули на Пн-Зх, і спустились до виположення (ф 5.15) , та вийшли на дорогу (ф 5.16).

Через 11.5км дійшли до с.Пікарбаши(37.881576N, 35.109679E). На шляху в т. (37.908455N, 35.152482E) шикарні види на всі 360: скелі, каньйон, урвище, рівнини; й тут можна стати на ночівлю, де скелі на заході сонця тут приймають червоне забарвлення. Й йти від цього місця по ґрунтовці дуже приємно, й гарно, й всюди співають пташки(та й ґрунтовка дуже хороша, - рівна). Найприємніша ґрунтовка за все життя(суб'єктивна думка керівника).

Варто зауважити, що вже пішла 8 ходова година, тому група дуже змучилась, але вирішили того ж дня о 20:00 забрати заброску в с.Демірказик(37.858108N, 35.097136E), яка зберігалась у Ібрагіма на роботі. Водія знайшли після спілкування з місцевими у с.Пікарбаши.

Нецікаву частину шляху від с.Демірказик до дж.Сулукупінар (37.826525N, 35.114183E) подолали трактором за 100лір, і через 20-30хв вже були на місці стоянки(ф 6.1).

Фото 5.1. Схема спуску

Фото 5.2. Схема проходження перевалу

Фото 5.3. Початок підйому в ур.Акчай

Фото 5.4 Група на підйомі в ур.Акчай

Фото 5.5 Група на підйомі в ур. Акчай

Фото 5.6 Жолоб після підйому в ур. Акчай, далі по жолобу сходиться розвилка що була від м.н., після розвилки рух вздовж потічка.

Фото 5.7 Фото поблизу проталини, можливе м.н.

Фото 5.8. Обхід проталини

Фото 5.9. Шлях після проталини

Фото 5.10. Група на сідловині перевалу

Фото 5.11. Спуск з перевалу. Рух на Пн до ями з водою (до повороту на Сх).

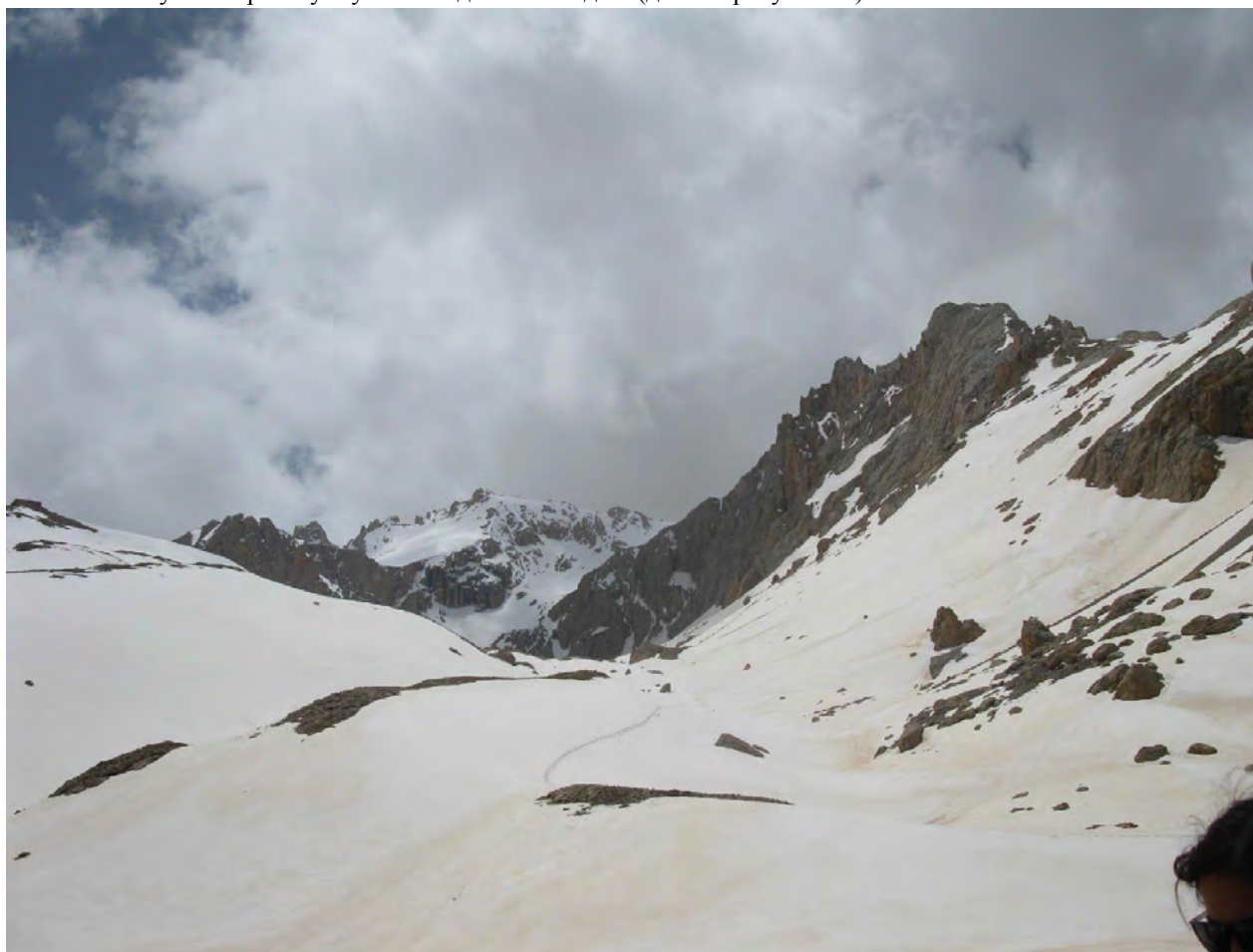

Фото 5.12. Вид назад. В лівому нижньому куті – яма з водою. Фото з виглядом на Пд, звідки прийшла група. Далі на Сх.

Фото 5.13. Спуск 180м до 15град, на Сх до виположення.

Фото 5.14. Спуск 150м 20 град, до виположення

Фото 5.15 Спуск на Пн-Зх з поворотом на Пн до виходу на дорогу

Фото 5.16. Вихід на дорогу

День 6. Пер. Езневіт(н/к, 2500), дол. Емлі та козли

У цей день все робили вальяжно, давались взнаки втома попереднього дня та та кілограми заброски, та шкарпетки з сіллю та перцем (після заброски).

З м.н. спустились назад на дорогу, спустились по ній вниз до сухого русла й почали підйом по тропі, поки не вийшли на дорогу (в т.37.830595N, 35.098078E), поруч зі скельним виступом “для фоточок”. Цей шлях добре проглядається з м.н. Далі почали рух дорогою, а потім просто траверсом схилу по грубому азимуту, поки через 2км не вийшли на дорогу(37.812531N, 35.101190E). Від виходу на дорогу через 900м труба з водою та поїлка для худоби(37.805525N, 35.103020E), а ще через 300м нечітка розвилка дороги: вгору та вниз, від якої на Пд-Сх відходить тропа на пер. Езневіт(37.778162N, 35.117552E). Перед сідловиною є вузький пологий кулуар, забитий сніжником й ґрунтово-осипний гребінець, після підйому на який ви потрапляєте до бетонованої поїлки(37.779513N, 35.117082E) й широкого рівного місця для стоянки(зважайте на грози, наступного дня ми спостерігали, як по цьому місцю лупили блискавки, грозові хмари були на висоті метрів 500 над землею). Від поїлки метрів 100-150 по рівному до сідловини. Сідловина дуже широка, й на ній сильний вітер й фантастичні види на дол.Емлі (ф 6.2).

На спуску спочатку йде сітка троп, а потім переходить в одну(нижче по схилу, - урвища). Тропа вже не така й рівна й натоптана, тому при поганій видимості та погоді треба бути обережним. Місцями трапляються гарні скельні виступи, де можна наробити фотографій. Й взагалі спуск дуже милував око. В якийсь момент всі завмерли: з дол.Емлі, нижче нашої тропи, до скель, а потім по скелях почали бігти якісь тварини, їх було ціле стадо(шт 30-40), це були гірські козли. В той самий момент вище нашої тропи, вниз по схилу, до скель, почала збігати друга половина стада(шт 20-30). Й по крутим скелям вони бігли з великою швидкістю, лишаючи гул камнепаду після себе.Частину цієї втечі зняли на відео. На ф.6.5 можна знайти декілька повільних козлів.

На ф.6.4 видно. як ми зійшли з тропи та зрізали шлях по сипусі(1км), до лісу на дні дол.Емлі. У місці де ми повернули вниз, можна піти вгору по схилу і потрапити до пер.Карасай, 1Б; а можна піти далі по тропі до зелених галявин, що попереду на фото.

На дні долини Емлі зовсім інші краєвиди, в скелях купа печер, дерева ростуть практично на вертикальних схилах, а вечірнє сонце надає долині особливого забарвлення, усюди співають пташки.

Через 1:15 ЧХЧ вийшли до м.н., ф.7.1, зустрівши зайця, що в 30м гриз щось і поглядав на нас. В м.н. є труба з водою(37.767104N, 35.095678E), та декілька недобудованих кам'яних споруд з туалетами, душами, умивальниками(але без води), які разом з путкою навколо виглядали моторошувато.

Варто зауважити, що за цілий день усі русла були сухі, вода вся йде під землю, навіть після дощу доволі сухо.

Фото 6.1. М.н..Дж. Сулукупінар

Фото 6.2. На сідловині пер.Езневіт(н/к, 2500)

Фото 6.3. Вид з тропи, при спуску

Фото 6.4. Спуск по тропі до скель, а потім 1км по осипу до лісу.

Фото 6.5. Фото “знайдіть повільних козлів”, повільних, бо десятків 5-8 вже втекли.

Фото 6.6. Рух вниз по долині Емлі

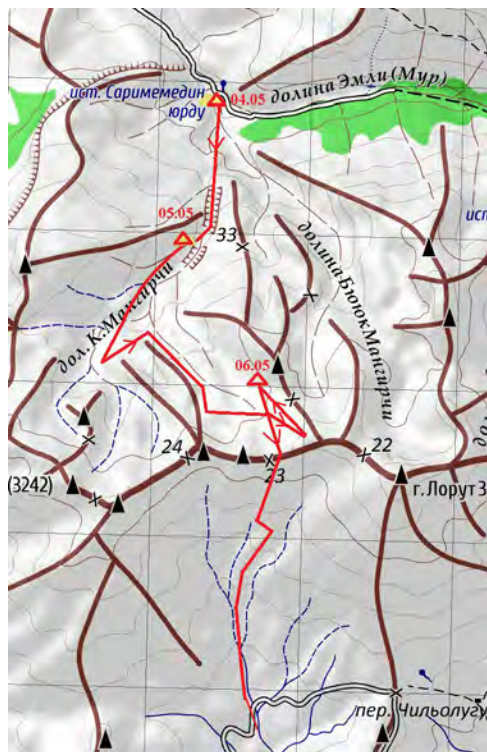
День 7. Пер. Мангірчі (1А, 3160). Перший день Мангірчі

Паспорт перевалу Мангірчі 1А

район	хребет, масив	які ущелини з'єднує	назва	висота (м)	координати (WGS-84)	категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Центральний тавр	Аладаглар	дол. Емлі(дол. Кючюк Мангірчі) – ур. Чильолугу	Мангірчі	3162	37.723939N 35.105449E	1А	-	-

1. Загальний час проходження **13:22** (від дж.Саримедин юрду до виходу на дорогу ур.Чильолугу)
2. Затрачено часу на підйом: **11:20**, перепад висот **+1754м** .
3. Затрачено часу на спуск: **2:02**, перепад висот **-1020м**.
4. Рухались з самостраховкою: **1:58**, з одночасною страховкою: **0:00** .
5. Рухались з попереминою страховкою: **0:00** , з перильною страховкою: **0:00** .
6. Організовано пунктів страховки: **0** .

7. Характеристики ключової частини підйому та спуску по ділянкам:

№ ділянки	ділянка шляху (від - до)	загальний час проходження (год:хв)	довжина (м)	крутизна (град.)	перепад висоти (м)	характер рельєфу	рух х самостратховкою
1	м.н.(дж.Саримеддин юрду) – м.н.(вихід з першого скельного коридору) притоку р. Аксу	4:33	3000	до 20	+680 -20	тропа, осип усіх видів, сніжний міст під яким яма, скельно-осипні сходишки до 5м (лазанням), скельна ущелина	-
2	м.н. – кулуар до помилкового цирку – кулуар. цирку пер. Мангірчі	2:00	3300	до 10	+269 -45	грунт з виходами каміння, траверс сніжного схилу до 10°	-
3	кулуар орографічно лівий потрібного – початок підйому на сходишку плато під в.2910	0:30	700	до 15	+140	сніг, скелі	-
4	від початку підйому до плато під в.2910	0:15	250	15-25	+70	сніг	0:15
5	через плато – до початку 3х траверсу в.2910	0:08	250	до 10	+20	грунт з виходами каміння, сніг	-
6	3х траверс в.2910 від перемички до перемички	0:25	250	20-30	+40	розкислий сніг, виходи скель	0:25
7	кінець траверсу в. 2910 – поч підйому на в.3280 (висота 3060м)	1:20	1750	до 10	+185 -30	сніг, скельна сходишка 10м висотою	-
8	невдалий підйом на в.3280 від висоти 3060м до висоти 3210м	0:30	360	до 20	+150	розкислий сніг, дрібна осип, обмерзання на переходах сніг-осип	0:30

9	спуск з в.3280 від висоти 3210м до м.н. на острівку без снігу	0:35	780	до 20	-230	-//-	0:10
10	м.н. – сідловина пер. Мангірчі	1:06	1100	до 30, 35°	+200 -20	фірн	0:38
11	сідловина – дорога по ур. Чильолугу	2:02	3400	до10	-1020	дрібна осип, ґрунт з камення, зруйновані скелі	-

8. При проходженні перевалу необхідне наступне спеціальне спорядження:

- індивідуальне: **каска(1шт), льодоруб(1шт), кішки(1пара), лавинна стрічка, система низ, пруси, стремено, спусковий пристрій, карабіни(3шт), трекпалиці(пара), бажано снігоступи;**

- групове: **лавинні лопати(1шт на 3 людини), мотузка(1шт), петлі(2шт).**

9. Рекомендовані місця для ночівлі: дж. Саримедин юрду, після виходу з першого скельного коридору, цирк пер. Мангірчі, поруч з дорогою в ур.Чильолугу.

10. Перевал пройдено: **07.05.2018.**

11. Метеорологічні умови при проходженні перевалу: **1ий день хмарно, дощ з градом та блискавкою, потім сонячно ; другий день хмарно з проясненнями, хмари лягають на схили, дуже сильний вітер; третій день сильний вітер, в кінці спуску дощ.**

12. Необхідні додаткові умови до організації руху і страховки.

Рух в касках на більшості ділянках, зранку в кішках по фірну, на пологих ділянках вдень бажано мати снігоступи. Група повинна бути акліматизована перед проходженням перевалу, бо там є де застрягти. Якщо рухатись жолобами, кулуарами, - важко орієнтуватись (корисно поглянути з висоти). Докладне планування проходження. Підйом зі сторони цирку краще здійснювати у ранковий час, поки сніг сфірнований.

13. Потенційна небезпека та засоби безпеки.

Основна небезпека – падіння каменів, точкові мокрі лавини у післяобідній час, вихід на стрімкий схил на спуску й зрив, гірська хвороба(висота+сильний вітер). Провал в яму при русі по сніжнику ущелини(перший день). Гроза. Засоби безпеки: докладне планування, ранній вихід, раннє проходження перешкод, хороша підготовка новачків по руху в кішках й зрарубанню льодорубом.

14. Керівник походу **Лисенко Едуард Русланович.**

15. Маршрутна книжка № **8/2018**, МКК 126-04-30302000 Секція спортивного туризму клубу «Глобус» при НТУУ «КПІ», м. Київ

Опис проходження перевалу(дні 7,8,9)

Перший день мангірчі. Тропа від м.н. (ф7.1) веде до розширення ущелини, вихід до ущелини плавний, з лісу виходить прямо на осип. Ми помилково спустились раніше потрібного(ф7.2) , й потім вийшли на ту ж тропу. В ущелині нас застав дощ(3.5 год), гроза, град. Щоб зігрітись робили час з води, що збиралась на тент. Грозові хмари були низько, десь на висоті 3000м(оцінили по схилу, поруч з пер. Езневіт). Далі опис в фотографіях ф7.3-ф7.12. Під вечір були на м.н. (37.749186N, 35.091144E), вирівняли площадку для шатра, воду топили зі сніжника.

Групі дуже сподобалось лазання та переміщення по ущелині.

Фото 7.1 Група на м.н. біля дж.Саремедин юрду. Червона стрілка вказує на дол. Кючюк-Мангірчі. Лівіше дол. Боюк-Мангірчі

Фото 7.2 Марний спуск по одному в ущелину. Далі зарослі, якісь нори, і скельні сходинки 1.5м з виходом на ту ж тропу, з якої зійшли

Фото 7.3 Характер рельєфу після сходу з тропи в ущелину

Фото 7.4 Місце де нас застав дощ, град, гроза. Грозові хмари були низько. Дощ тримав 3.5 год. Пообідали, робили чай з води, що накапувала на тент, мерзли.

Фото 7.5. Далі сніжник + лазання на сходинку 4м, потім одразу сніжний міст + лазання на 4м. На підйом сніжний міст виглядає як сніжник, під мостом яма мінімум 3метри(не було під рукою ліхтарика посвітити).

Фото 7.6. Перше лазання.

Фото 7.7. Сніжний міст та друге лазання.

Фото 7.8. Вилізли на 2гу сходинку. Далі підйом по осипі. Розширення ущелини та скельний коридор.

Фото 7.9. Вихід з першого скельного коридору. На сніжнику на дні лежить каміння.

Фото 7.10. Після виходу зі скельного коридору. Вид на шлях до перевалу Оратабурн. Справа (біля сніжника) вхід у другий скельний коридор. Фото з місця стоянки.

Фото 7.11. Місце стоянки. Як і у 2014р в 2к.с. у групі Данилейка А.

Фото 7.12 Півгодини і рівна площадка для шатра готова.

День 8. Другий день Мангірчі та два зайці

Встали рано. Витратили 30хв на розвідку шляху й вирішили обійти другий скельний коридор, який закінчується помітним виположенням, а потім продовжити рух, як група Данилейко А. в 2014(жовтим, ф8.1). Проте в 2018р снігу було мало, й там де та група виходила по снігу, ми могли не пройти. Вирішили обійти вершину(орієнтир 2 на ф8.1) й продивитись шлях з висоти. Вийшли з видом на велике поле(3 на ф8.1) в той момент, коли хмари закрили вид на підйом, промахнулись, і пройшли далі ніж треба.

Коли спускались на поле, в 20м попереду з-за каменю вискочив заєць і погнав наліво, пройшли ще 5 метрів, як з того ж каменю вискочив ще заяць, і чхурнув направо.

Траверсами змістились до ребра, й перевалили його(точка ф8.4), звідки проглядається шлях на підйом.Рекомендуємо йти (зеленим шляхом ф8.1,ф8.4).

Далі опис в фото 8.5-8.11 (підйом, підйом з с/с, плато, траверс схилу в.2910 з с/с, вихід до в.3280 й невдалий підйом з с/с. **І так не рекомендуємо йти, простіше і безпечніше по зеленому(ф8.1, ф8.5)**

На підйомі на в.3280 дійшли до висоти 3180, до виходу на дрібну сипуху. Сніг між острівцями сипухи утворював кірку сніго-льоду товщиною ~10см, і щоб пройти працювали льодорубом як киркою. В якийсь момент ми піднялись вище перевалу, в то й ж момент сильний вітер перетворився майже на ураганний, який прямо висмоктував тепло з нас. Стало вже зовсім очевидно, що треба швидко спускатись назад в цирк й ставати на ночівлю. Збились в купу(щоб зігрітись), поки одягали кішки(щоб спуститись по промерзлим острівцям сипухи, де посилювався вітер). Одягали сидячи на рюкзаках, тож дупа з'їжджала по рюкзаку, бо все ж таки на схилі це робили. Потім нас "здуло" в цирк, до м.н., де вітру майже не було, хоч в той момент хмари через наш перевал вже перевалювали зі сказеною швидкістю.

Варіант підйому через в.3280 обрали, бо так піднялась в 2014р. група Данилейка А., інших опублікованих даних про проходження перевалу не було.

Зранку в кішках по фірну хотіли піднятись по рекомендованому Данилейком А.

Надвечір десь під нами гатили блискавки, ми були на в.2980, хмари були десь знизу.

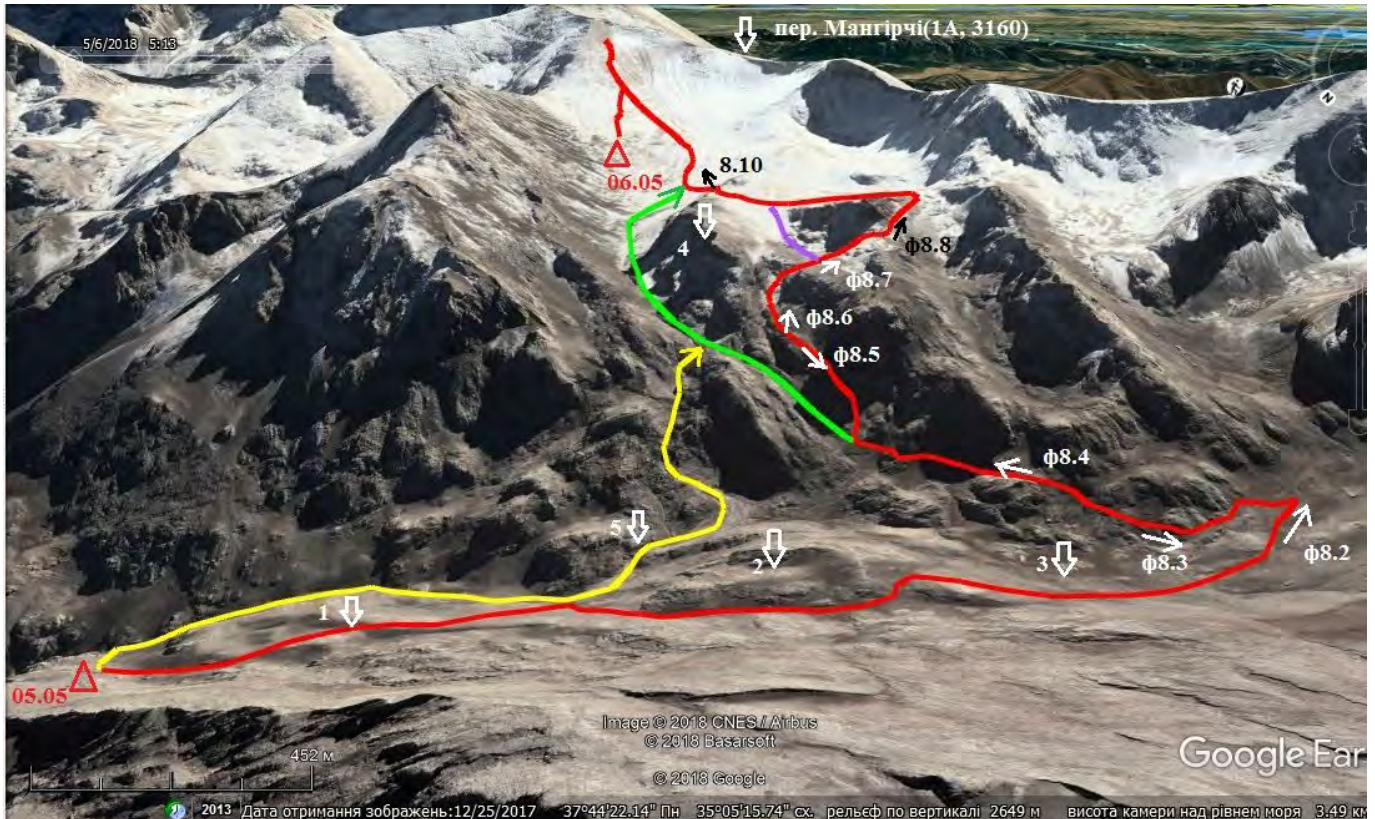

Фото 8.1 Схема підйому в цирк пер.Мангірі.

червоний - шлях групи;

жовтий - імовірний шлях групи Данилейка А. в 2014р в 2к.с.;

зелений - найпростіший шлях та найлогічніший, що видно з ф8.4;

фіолетовий - імовірно, там можна пройти;

1,2,3,4,5 - орієнтири(3 та 4 найпомітніші):

1 - виположення після виходу з другого скельного коридору;

2 - горб висотою метрів 100, яким зак. виположення;

3 - рівне поле, в довжину метрів 700, засніжене чи ні, - надійний і помітний орієнтир (видно з ф8.5);

4 - скельний виступ, щоб потрапити у потрібний кулуар(зелена лінія);

5 - скельне звуження зі снігом.

Фото 8.2 Вийшли на виположення(орієнтир 3). Дійшли до вершини, хмари розвіялись, і зрозуміли, що нам не туди

Фото 8.3 Траверсами зміщуємось в потрібний кулуар

Фото 8.4 Перевалюємо ребро. Не побачили переходу в потрібний кулуар(зеленим), пішли орографічно лівішим кулуаром, сподівались перейти вище.

Фото 8.5 Піднімаємось то по снігу, то по скелях.

Фото 8.6 Схил $\sim 250\text{м}$ 20° , сніг щільний, але сходинки б'ються легко. Хотіли фіолетовим(ф8.1) вийти в цирк.

Фото 8.7 Вийшли на плато. Дув дуже сильний вітер й засніжений схил лівіше(нема на фото) здався крутим(фіолетовим на ф8.1), то ж вирішили глянути чи можна траверсом обійти вершину попереду.

Фото 8.8 ЗХ неприємний траверс в. 2910, 20-30°, до 100м розкисший сніг(по коліно), 150м виходи скель та сніг в кінці. Рух з с/с льодорубом. Рух почали після розвідки траверсу. **Не рекомендується його проходити, взагалі.**

Фото 8.9 Рух по скельним виступам.

Фото 8.10 Поличками ребра скинули 10-15м висоти. Зробили фото. Й почали підйом на пер.(червоним) через в. 3280, де нас “здуло” вітром до м.н.

Фото 8.11 М.н. Вид на Пд-Зх

День 9. Третій день Мангірчі та краб

Опис в ф.9.1-9.7.

Фото 9.1 Підйом 1.1км, ранок, фірн до 30°. Окрім вершини лівіше та місця виходу групи на гребінь, - невеличкі карнизи

Фото 9.2 Останні десятки метрів до гребня. Вихід на гребінь на три такти, останні метри на передніх зуб'ях кішок.

Фото 9.3 На сідловині. На фоні в.Лорут. Дуже сильний вітер. Зняли записку групи т/к Романтик(Ключник Р., Зк.с., траверс гребня 23.04.2018), яка зняла записку групи т/к Глобус (кер. Бузулук А., Зк.с., 01.05.2017).

Фото 9.4 Спустились до дороги, перечікуємо 4 години холодний дощ. Поруч з землі поволі б'є джерело.

Фото 9.5 Схил до дощу був без снігу. Спуск аж до дороги(фото з дороги). Мілка осип 10⁰ (перші дві стрілки), потім сніжник в кулуарі 20м, потім рух по гребню: зруйновані скелі - дрібна осип - ґрунт з камінням - місцями стежка.

Фото 9.6 В калюжі побачили краба.

Фото 9.7 В декількох хвилинах від м.н.. Вершина Лорут. Видно пер. Мангірчі.

Спуск з перевалу до ґрунтовки, по якій їхав на тракторі турок, потім дорогою до розвилки ”с.Єлатан або “77 бродів”(на розвилці труба з водою). Через 10хв після виходу з перевалу на дорогу, 4ьох годинний дощ. Після дощу, оскільки дуже замерзли, за 1 год пройшли 5км по дорозі, зустріли турків на легковому авто(ґрунтовка хороша). Навколо дуже гарно, знайшли краба в калюжі. На ночівлю стали на галявині(ф10.1, 37.673230N, 35.090760E), поруч потічок та вище по дорозі труба з водою. Як тільки настав час спати, почався дощ і падав до 10-11 ранку.

День 10. Спуск в с.Єлатан та море

Цього дня до обіду падав дощ, і багато днів до цього падав дощ, тож в каньйоні “77 бродів” робити було нічого, вирішили закінчити похід. Тож швидко зібрали табір, і до пер.Єлатан(37.672328N, 35.062853E, 2085, н/к) 2 години насолоджувались погоднім вікном, було навіть сонце. Як тільки пройшли повз озеро ,все затягнуло хмарами і ми вже спускались під моросящим дощем, що деколи поривами посилювався. Рух по ґрунтовці приємний, на дорозі купа крабів, ґрунти схилів навколо різнокольорові, з дороги видно гарні каньйони та урвища.

Спустились на трасу поруч с.Єлатан (37.690464N, 35.020633E). **Похід закінчено.**

Зайшли в придорожнє кафе, де пили чай і їли різні булки з м'ясом та зеленню.

Як добрались до інтернету, дізнались що в Туреччині сильні повені, а в Анкарі по дорогам плавають машини.

Втридорога доїхали машиною на море, до м.Караташ. Camp place виявився брудним клаптиком землі, поруч з хижинами рибаків. Вже темно, 21-22:00 через дорогу парк. Думали поставити шатер в парку, але 5 пар світившихся і гавкаючих очей “змило” нас до моря. Приготували борщ. Пополоскали в морі ноги. На морі без грому блискало, піднявся вітер. Вітер був незвично теплий та приємний.

Фото 10.1 М.Н.

Фото 10.2 Фото з ґрунтовки, що веде до с.Єлатан

Фото 10.3 Виїзд с с. Єлатан

День 11. В морі так і не скупались. Доїхали до м.Гореме.

В м. Караташ робити нема чого. Краще одразу їхати в сторону Анталії, по часу і грошам не набагато дорожче.

В морі так і не скупнулись, бо почалась злива і о 12:00 ми поїхали в м.Адана, проїхали Аладаглар, який поливало дощами, потім в м.Кайсері, а потім в м.Гореме та десь о 21-22:00 були там. Помоніторили на букінгу хостели, пройшлись по ним вживу, і заселились в декількох хв від центру. Приготували їсти на дорозі перед входом у подвір'я хостелу, повечеряли, прийняли душ, і вклались спати.

День 12. Велосипедом по околицям Goreme

У цей день ми зустріли Пігарьову Юлю, поки шукали велосипеди на цілий день. Велосипеди виявились в поганому стані, злітав ланцюг, відлетіло сидло... Наші пересування велосипедом можна глянути на схемі околиць Гореме ф12.1(Goreme - Kaaya Camping - вниз по тропі низом долин до підземного міста в Cavusin - Pasabagi -

Love Valley - Goreme. Трек даної поїздки є у звіті Лебєдєва про похід Ік.с. Аладагларом в 2015р.

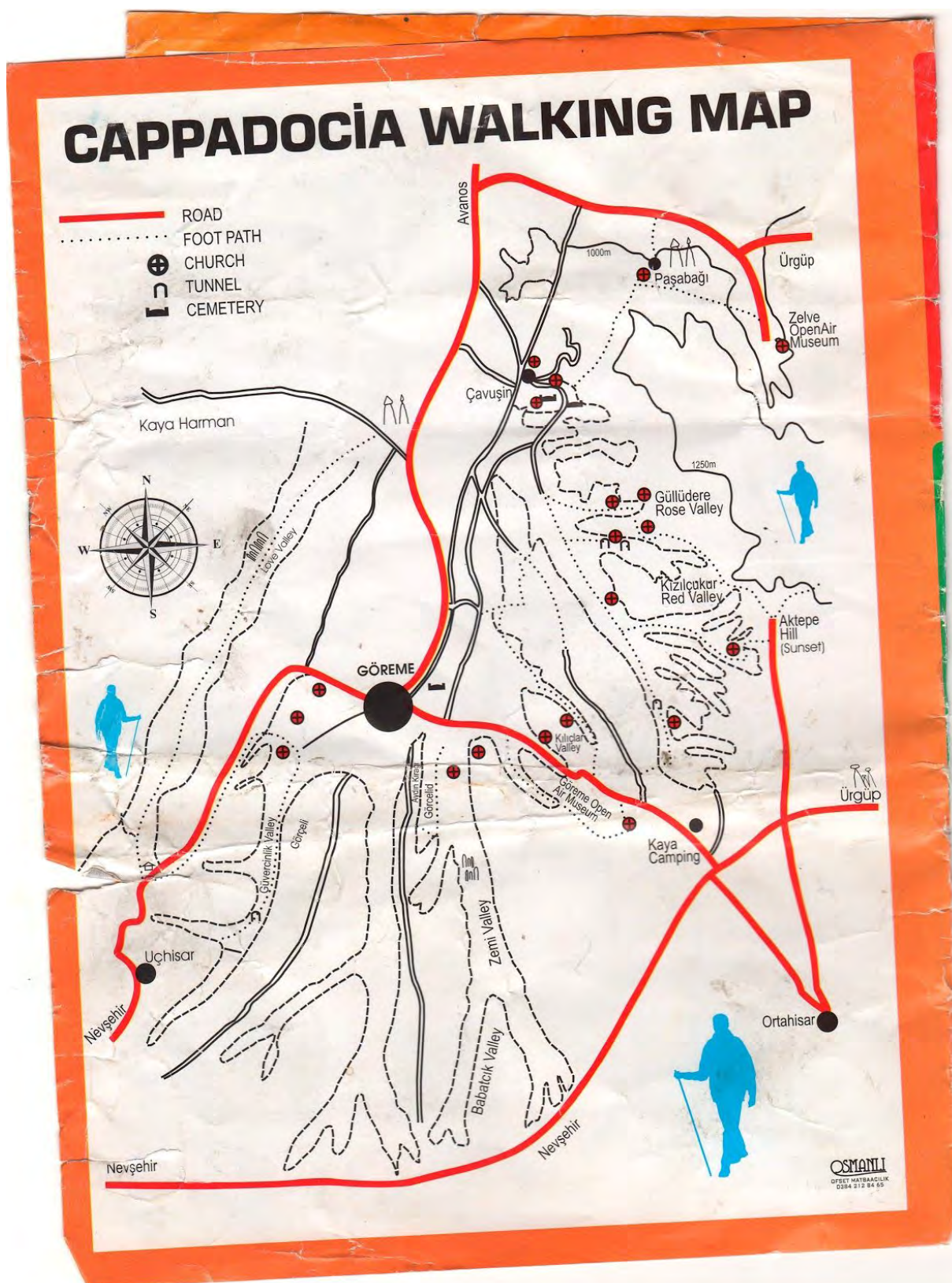

Фото 12.1 Схема околиць Гореме

Фото 12.2 Схема Каппадокии

Фото 12.3 Готуємо перед хостелом, на дверцятах назва хостелу.

Фото 12.4 Між Kaya Camping та Cavusin просто казково, є де налазитись протягом цілого дня. Рельєф всеможливої форми, будинки в скелях, будинок художника.

Фото 12.5 Місто в скелі, в Cavusin. Тут більше тисячі років тому жили християни, ще в першому столітті нашої ери. Можна вільно по ньому переміщуватись, головне зважати, щоб нічого не обвалилося.

Фото 12.6 Гриби Pasabagi. Таких та інших там дуже багато.

День 13. Повітряні кулі. Uchisar. Nevsehir. Дерінкую.

Прокинулись о 4 ранку, затемна піднялись на оглядовий майданчик на Пд-Сх околиці Гореме, і побачили взліт сотень повітряних куль(ф13.1, ф13.2). Поснідали. Й пішки через Guversinlik Vallay дістались міста в скелі, що в Uchisar(ф13.3). Savusin сподобалось більше, там гарніше і чисто, а в Uchisar в деяких старовинних приміщеннях хтось влаштував туалет.

Далі маршруткою доїхали до великого міста Nevsehir, де пересіли на автобус до одного з найбільших підземних багаторівневих міст Каумаклі, маленька частина якого за 40 лір відкрита для туристів. Там було прикольно й весело. Відкрита для туристів ділянка пробігається за 5хв, проте якщо розглядати, то вистачить на 30-60хв. Там вартувало побувати(ф.13.4). Далі автобусами в Гореме, де повечеряли, й опівночі автобусом вирушили в Анкару.

В Гореме все надзвичайно гарно, зручно, близько, компактно, ще й англійською розмовляють. Й там серед туристів люди десятків національностей.

Фото 13.1 Взліт повітряних куль на світанку.

Фото 13.2 Гореме. Лівіше видніється Uchisar

Фото 13.3 По дрозі в Uchisar.

Фото 13.4 На одному з рівнів підземного міста, Каутаклі

День 14. Анкара

Цілий день гуляли пішки по місту, зовсім не виспавшись після нічного переїзду. Відвідали 5-7 мечетей, були в мавзолеї турецького вождя, їли смачнючі булочки в булочній “Halk”, закуплялись на ринку, їли шаурму, піднімались на залишки фортеці, що височіє над центром міста.

Серед мечетей, найбільше вразила та, що на ф.14.1: велика, гарна, в середині теж надзвичайно гарно, й приємно ступати по чистих та м'яких коврах, можна було спостерігати за процесом молитви мусульман, - дуже цікаво. При мечеті також є прибиральня, яка налічує десь сотню туалетів та місць для миття ніг.

День 15. Ніч. Ранок. Літак. Ми вдома.

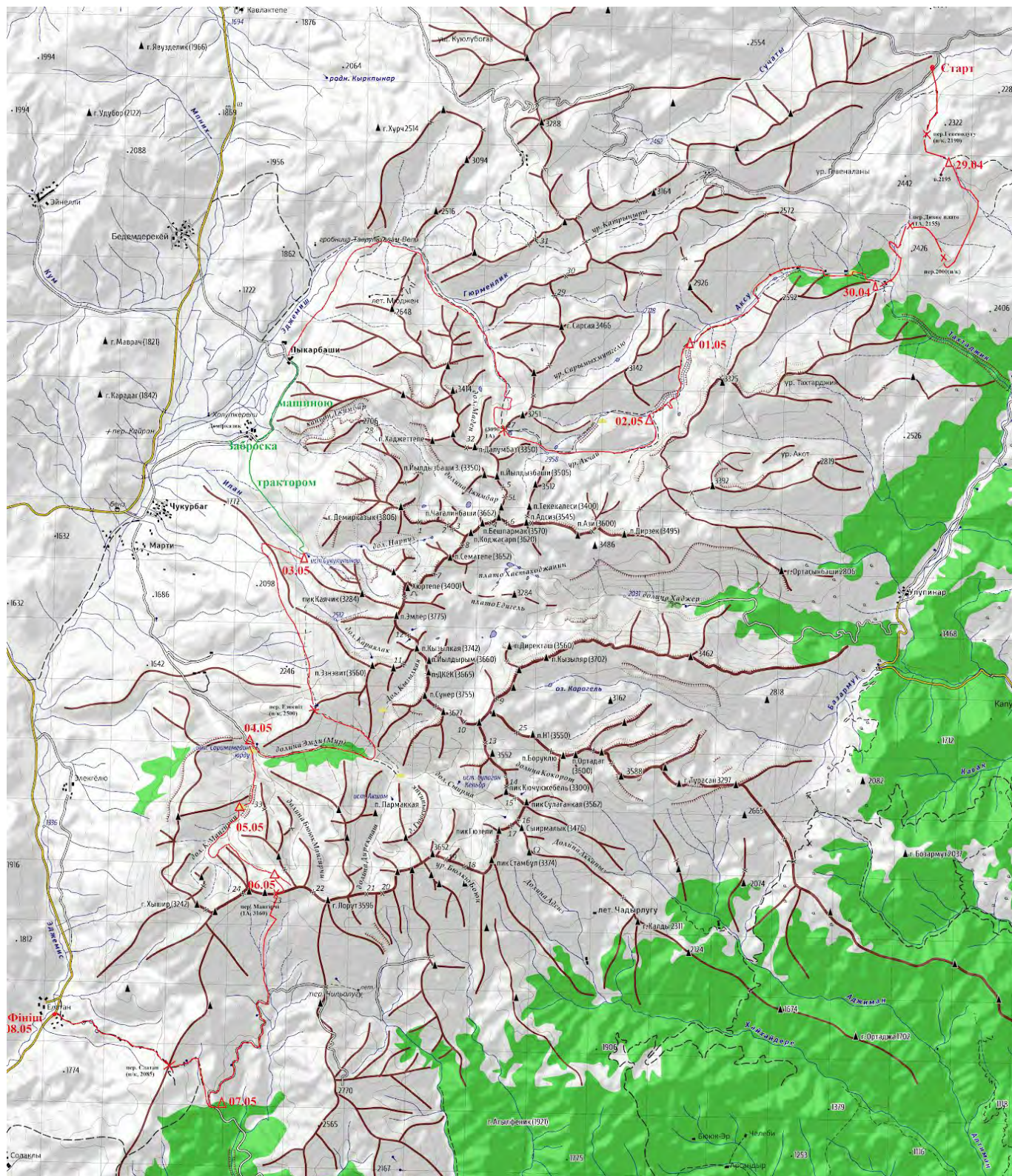

Фото 14.1

4. Схема маршруту походу

5 . Використана література

1. Аладаглар, летопись походов.
http://wiki.risk.ru/index.php/Аладаглар%2C_летопись_походов
2. Звіт про гірський похід 1к.с. Аладагларом, кер. Лебєдєв А., 2015
<http://static.turclubmai.ru/papers/2289/>
3. Звіт про гірський похід 2к.с. Аладагларом, кер. Данилейко А., 2013
https://deftez.org/trips/aladag/tur13_dan.html
4. Звіт про гірський похід 1к.с. Аладагларом, кер. Лебєдєв А., 2011
<http://static.turclubmai.ru/papers/2301/>
5. Звіт про гірський похід 4к.с. Аладагларом, кер. Саков. Р., 2017
<https://www.tkg.org.ua/node/35521>

Додаток 1. Фінанси

На 1 учасника витрачено **8540грн**, без урахування особистих витрат. Після походу лишилась їжа 7 запасних днів, готувували ще 2р на пальниках на морі та 5р в Гореме.

Курси валют в період походу:

\$1	26,15 грн
1 TRY	6,16 грн

Витрати в Україні		Витрати в поході	
Описання	Сума	Описання	Сума (TRY)
Продукти	5589.46 грн	SIM карта turcell	78
Карманка	1690 грн	Пальне + каністра	67
Ремнабір	638 грн	Трансфер Анкара-Демірказик-Яхяли-старт маршруту	1200
Аптечка	476 грн	Платня за «заброску»	50
Страховка на 7 осіб	4816	Трактор до стоянки від Демірказика	100
Вартість перельоту в обидві сторони з людини	3035 грн	Трансфер до моря	550
Поповнення супутникового телефону	\$ 45.5	Квитки в Гореме	480
	41715грн	Хостел в Гореме	560
		Оренда велосипедів	320
		Квитки до Невшехір і назад в Гореме	104
		підземний музей в Невшехір	192
		Квитки Гореме-Анкара	440
		Квитки на автобус до аеропорту	88
		Разом	4229

На 1 людину	5300	На 1 людину	529

Додаток 2. Суспільне спорядження

маса	33581г	На хлопця/Дівчину	6100г/3050г
Суспільне спорядження			
Житло	Маса, г	Технічне	Маса, г
Шатер (верх)	3600	Мотузка 1 55м 9мм	3080
Шатер (дно)	1000	Мотузка 2 55м 9мм	3140
Шатер (шток)	750	Лавинна лопата 1	625
Тент	600	Лавинна лопата 2 (на льодоруб)	438
Спальник 1зш1 Маг -	1400	"Расходка" 10м 6мм	316
Спальник 2зш1 Блк -	1400	Петлі 120см+, 3шт	327
Спальник 3зш2 Л - лів	1775	Карабіни 3шт	170
Спальник 4зш2 Ар - пр	1400	Жумар1	215
Спальник 5зш3	2300	Жумар2	165
Кухня	Маса, г	Електроніка	Маса, г
Пальник 1 + баллон	514	GPS	131
Пальник 2 + баллон	516	Супутниковий телефон	214
Ремнабір до пальників	115	Телефон №1	70
Котел1 (5л)	370	Телефон №2 місц	100
Котел2 (3.8л)	520	Гоупро 1	300
Склотканина	117	Фотоап 2 мило	387
Вітрозахист	285	Фотоап 3 норм	1207
Миски 8шт	410	Батарейки 4+2штАА(запасні)	174
Ополовник, мочалка	56	Павербанк1 Ю	310
Ланцюгова пила	174	Павербанк2 А	310
Розпалка	130	Решта	Маса, г
Прихватка	50	Ремнабір	1400
		Аптечка	2500
		Термометер спиртовий	20
		Карти, компас, схеми, фото, документи	300
		распечатки+меню	200

Додаток 3. Особисте спорядження

Список особистого спорядження	ор. маса, г	Інше:	
Рюкзак	1800	Ліхтарик + запасні батарейки	120
Накидка на рюкзак	150	Окуляри від сонця фактор>3 (лижна маска на ПВД Мармароси)	100
Каремат (термарест!)	500	Кружка >=400мл, ложка ніж , все легке і металеве	250
Взуття:		Сірники, запальничка, 3т сух сп (в герм упак) 2 комплекти	50
Гірські боти	2500	Документи, ксивник, гроші(по різних місцях)	150
Бахіли тканинні	200	Пакети для сміття 15шт 40л та 2 побільше	50
Ліхтарики	100	Вмивалка	200
Снігоступи на кішки	700	Пляшка 1.5л для бензину	60
Босоніжки/шльопки	200	Пляшка 1.5л 2шт	120
Підбахільники	200	Каріпоп	60
Одяг (ходовий):		Шмотники/гермомішки 3-4шт	200
Шкарпетки , 3+ пари , (ходові і 1пара спальних)	250	Блокнот + олівець	100
Нижня білизна	150	Необов'язкове:	
Ходові штани	200	Панама	50
Вітрівка	200	Шорти тепл,самоскиди, дівчатам	100
термофутболка та штани	350	Діоптрийні окуляри+окуляри,або конт. лінзи + окуляри, + чохол + мотузочка	200
Фліска тонка	200	Аптечка:	350
Перчатки фліс 1 пара	100	Крем від сонця (50SPF, 25мл)	
Верхоньки	100	Гігієнічна помада(з зах від УФ)	
Баф тонкі 2шт	80	Каплі в ніс	
Шорти	100	Льодяники для горла, 1 плст	
Флісовий баф/балаклава		Хлоргексидин	
Футболка (для сну)	100	Пластир	
Одяг (утеплення):		Вата	
Штани - самоскиди (теплі)	450	Бинт марлевий 1 шт (широкий)	
Пуховка(тепла)	800	Еластичний бинт 5м	
Куртка - дощовик	200	Сорбекс 1плст	

Теплий фліс (або жилетка)	400	Сильне знеболююче, 3тбл	
Теплі рукавиці	150	Ізофолія	
Шапка	60	Неучтьонка	500
НЗ Рукавиці + шкарпетки (герметично запаковані!)	120	Всього:	16790
Спеціальне спорядження:			
Система низ, верх, блокіровка 2 коротких 1 довг вус	1000	На собі	3330
Карабіни (4 муфт.)	250	В рюкзаку	13440
Прусик 2 шт, стремено 1шт 5мм	160		
Вісімка або стакан	100		
Льодоруб з темляком	700		
Каска+самострах	350		
Кішки	900		
Самострах для рюкзака	60		
Трек. палки + сніжні кільця	550		
Лавинна стрічка	50		

Додаток 4. Зв'язок

Зв'язок в поході забезпечувався з використанням супутникового телефону Thuraya та звичайного «кнопкового» телефону Nokia.

Перед походом також отримав рекомендацію придбати місцеву SIM-карту. Проаналізувавши інформацію в інтернеті, з'ясував, що найкраще покриття в оператора Turcell. Фактично в поході скористалися нею один раз, після активної фази походу, коли було знайти в інтернеті інформацію по розкладу руху автобусів. Звичайна мобільна мережа перестала працювати, як тільки ми виїхали за Яхялі і переважну більшість маршруту користувалися лише супутниковим телефоном. Turcell та Vodafone працювали лише в Демікарзику та його околицях.

Супутникові телефони Thuraya крім супутниковою оператору мобільного зв'язку працюють також і зі звичайними GSM операторами, і що найголовніше, в такому випадку вартість буде значно нижчою. Ми користувалися сімкою Vodafone для якої діяли тарифи третіх країн. В цьому тарифі SMS коштувало 3 грн, в той час як приклад за SMS в Thuraya треба заплатити \$1. За 1хв вхідного дзвінку з Vodafone зняло 30грн. Єдиною проблемою було те, що я так і не зміг здійснювати вихідні дзвінки. Телефон Thuraya постійно видавав повідомлення «Call barred». Інформації про використання сімки Vodafone в мережі Thuraya я не знайшов. На офіційному сайті є лише інформація за 2014 рік про можливість використання для

корпоративних клієнтів. А всі мої численні спроби пояснити проблему операторам і дізнатися якусь додаткову інформацію по тарифах не закінчилися успіхом. На щастя в поході ми переважно обходилися лише SMS для комунікації зі зв'язковим. Голосовий дзвінок знадобився лише для того щоб домовитися про час, коли ми прийдемо за заброскою.

Додаток 5. «Заброска» в Демірказику (37.858169N, 35.096984E)

Почитавши звіти попередніх груп, ми вирішили, що буде надійніше домовитися і залишити наші припаси в місцевих. Альпіністський центр в Демірказику здався нам найнадійнішим варіантом. Через нашого знайомого зі знанням турецької мови, ми подзвонили за номером, що знайшли в google. Так ми і познайомилися з Ібрагімом, який погодився нам допомогти. Він трохи володіє англійською мовою, чого в цілому було достатньо щоб ми могли з ним порозумітися при зустрічі. За зберігання попросив 10 лір за добу. Тобто в сумі вийшло 50 лір.

Координати центру:

51660 Demirkazık Köyü/Çamardı/Niğde, Turkey (37.858169N, 35.096984E)
+90 388 724 72 00

Загалом краще зв'язатися напряду з Ібрагімом, оскільки він вже в курсі, що саме нам потрібно. Писати йому можна через WhatsApp, не витрачаючи при цьому коштів на міжнародні дзвінки. Його номер: +90 388 724 7200.

Додаток 6. Контрольна записка т/к Романтик

Контрольная записка		
Группа	туристов	турклуба
«Романтик»	г. Одесса,	совершая
горный	поход 3	к.с., поднялась
на	Матерги	
(название перевала, вершины)		
со стороны	траверс	Ледяк зап.
Метеоусловия:	ветер - сильный	
Видимость:	хорошая	
Состояние группы:	после переаусти	
	хорошее	
Движение начато в 14 ³⁰ часов		
« 23 » апреля 2018 г.		
в направлении		
траверс		
Снята записка группы		
Горюс		
под руководством		
Будурик		
от « 1 » апреля 2018 г.		
Руководитель группы		
Клюшкин Р.		
Маршрутная книжка		
0418		